

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"NIKAKRŠNA PRAGMATIKA NE MORE
OPRAVIČEVATI ZLORABE
KRŠČANSKE CIVILIZACIJE ZA
POLITIČNO KONTINUITETO."

Ivan Klemenčič v NSZ št. 21

LETNIK XLVII

SEPTEMBER 1996

POSTKOMUNISTI UTRJUJEJO SVOJO OBLAST

Koalijski LDS-SKD je uspel velik met 10. junija 1996, takrat je namreč predsednik vlade Janež Drnovšek v Bruslju podpisal pridružen sporazum z Evropsko zvezo. LDS je zelo rabila ta sporazum, saj ga bo v predvolilnem času poskušala uspešno vnovčiti; njena gospodarska "zgodba o uspehu" je bila (tega se očitno zavedajo tudi sami) le milni mehurček. Svoj lonček je dodala tudi SKD, stranka, ki je očitno prav nič ne zanimajo najosnovnejše nacionalne vrednote, kot je slovenska zemlja. Prav gotovo bosta ti dve stranki nosili veliko odgovornost v prihodnjih letih, ko se bo sprostil nepremičninski trg za tujce (predvsem za Italijane), če ne bosta svoje velike napake vsaj delno popravili z zaščitnimi podzakonskimi akti, ki bodo tujcem čim bolj otežili nakup slovenske zemlje. Pravzaprav se je le Slovenska ljudska stranka jasno izrazila proti našemu nepotrebnemu in politično povsem nemodremu popuščanju Evropski zvezi oziroma Italiji. Naj posebej poudarim: ne gre za to, da bi nasprotoval pridruženju Slovenije EZ, temveč za to, da bi to lahko naredili za nas na dosti ugodnejši način. Toda volitve so pred vrati in navezi LDS-SKD se je mudilo. Z našo privolitvijo glede tako imenovanega "španskega" kompromisnega predloga glede sprostitve trga našega nepremičninskega trga tujcem, ki so vsaj tri leta kdajkoli bivali na ozemlju današnje Slovenije, nadaljujemo "pot v Evropo" pogajalsko bistveno oslavljeni. Dogodki v naslednjem letu in pol so pokazali, da je pravzaprav s stranko Slovenski krščanski demokrati še huje, kot se je to videlo v letu 1994. Obdobje po občinskih volitvah je do konca razgalilo, da so se vrhovi te stranke, tako na državnem nivoju, kot po občinskih, spremenili v krdela brezobzirnih karieristov, ki so vsak hip pripravljeni prodati vsa načela in tisto, za kar so bili njihovi volilci in simpatizerji prepričani, da so temeljni postulati stranke. Drnovšek oziroma postkomunisti po Ogleju s Peterletovo združbo sicer niso obračunali, kot bi bilo logično. Prevladali so "politični" interesi. Peterleta so rabili. Vedeli so, da je edino, kar še SKD zanima, položaji, zato so jih začeli izkoriščati na tem nivoju. Obdržali so jih v vladi, jim odstopali razne položajčke, s tem pa so jih z lahkoto obdržali privezane k svojim jaslim. Pred domom in svetom pa so se še naprej kazali kot prosvetljeni liberalci oziroma demokrati. V ozadju te politike pa je samo eno načelo: **DELI IN VLADAJ**. S tem ko krščanskim demokratom delijo drobtinice, ti pa jih brez kakršnih koli refleksij sprejemajo, skrbijo, da ostaja desnica usodno razdeljena.

Ko je 10. junija 1996 Slovenija podpisala pridružitveni sporazum k Evropski zvezi, smo lahko slišali začudenja, kako to, da je kar devet drugih vzhodnoevropskih držav podpisalo pridružitveni sporazum pred nami, med njimi celo Bolgarija in Romunija. Res je, da nas je pri tem precej ovirala Italija, vendar je ta to počela potem, ko je videla, kako je Slovenija pripravljena popuščati. Toda tisto, kar danes tako rekoč vsi zamolčujejo, je, da Evropa dobro ve, da se Slovenija v političnem pogledu precej razlikuje od ostalih devetih vzhodnoevropskih držav. V Sloveniji konec osemdesetih let komunisti niso zgubili oblasti, kot se je to zgodilo skoraj povsod drugod po vzhodni in južni Evropi, ampak so jo, kljub "lepotni napaki" v kratki zgozlj formalni

vladavini Demosa, trdno obdržali vse do danes. Res, da so danes v mnogih vzhodnoevropskih državah spet na oblasti komunisti, toda tam je bil vsaj nekajletni "prepih" nekomunističnih sil.

ZLORABA BESEDE KRŠČANSKI

Pred nekaj meseci smo lahko slišali kar nekaj izjav z vrha SKD, češ da je v SLS, predvsem pa v SDS polno nekdanjih komunistov. To je verjetno celo res, vendar je dosti pomembnejše, kot ta njihova trditev, to, kako se kdo v kateri stranki obnaša do demokratičnih in moralnih načel. Če pogledamo to plat, potem lahko hitro ugotovimo, da se stranka SKD obnaša tako, kot bi bili v njej sami udbovci - ne pa le komunisti. Prav zadnje mesece sem spoznal, v kako grozljivih razsežnostih pravzaprav to gre. V Ljubljanski organizaciji SKD je vse polno ljudi, ki so bili pod komunizmom razni uslužbenci. Če pogledamo njihovo politiko in preberemo zapisnike njihovih sej, potem vidimo, da se ukvarjamo samo še s tem, kako priti do kakšnega položaja oziroma dobre službe, poleg tega pa še, kako izvesti kakšno akcijo, ki bo všeč volilni bazi. Toda to še ni najhuje. Ker je stranka v zadnjem času (dolgo je trajalo!) deležna vsesplošne kritike tudi z desne politične scene, so strankarski ljudje postali živčni in so se v nekaterih situacijah pokazali v pravi luči. Tako sem bil sam v zadnjem času priča nekaterim reakcijam, skozi katere sem spoznal, da so v strankini organizaciji pravzaprav številni udbovci, ki so se v formiranju stranke vanjo vrinili, zdaj pa nosijo celo nekatere pomembne funkcije. Tako imamo danes v mestni organizaciji SKD Ljubljana praktično samo še obupno mešanico karieristov najnižje vrste in udbovce. Eni od njih so sodelovali tudi pri mojem suspenzu v Slovincu. Tako je komisija za ugovore vodila Anka Pavlin, ki predstavlja prototip prej opisane družbe, in ki je na seji komisije najprej "mrtvo hladno" poslušala moje (proti)argumente, takoj za tem pa potrdila voljo (zdaj že prejšnjega) direktorja Slovencev Janeza Obreze. Ta je hitro za tem, ko me je odstranil s Slovencev, hudo zbolel na živcih in je zdaj na bolniški. Medtem, so na njegovo mesto postavili Zvonka Bajca, ki pa bo verjetno le drugi Obreza in nič več.

Sam sem cicer misil, da bo časnik Slovenec do volitev še izhajal, saj ga SKD zdaj bolj rabi kot kdajkoli doslej. Če so lahko doslej skrbeli za dotok denarja, s katerim so zagotavljali njegovo izhajanje in plače zaposlenim, bi to lahko še teh nekaj mesecev. Potem pa...; odvisno od volilnih rezultatov in novih razmerij moči. Dejstvo je, da je bil to vseskozi strogo nadzorovani časnik, ki od čistke avgusta 1992 ni bil več to, za kar so ga njegovi bralci imeli. Upali smo, da bo šlo za resen desni časnik, ki bo skrbel za resnico in povezoval stranke pomladi, vendar je resnico le zamegleval, prav tako pa tudi stranke pomladi (razen seveda SKD) pokrival le toliko, kolikor je bilo potrebno, da se ne bi njegovi glavni nameni prehitro razkrili. Danes je sicer vse to več kot očitno razkrita, toda zaradi nenehne močne medijske blokade se bralci Slovencev in tudi ostali še vedno ne zavedajo velike goljufije s tem časnikom. Ta goljufija pa je v tem, da je zapolnjevala del medijskega prostora, ki

pokriva desnico, da se ne bi na tem mestu pojavil kakšen drug resnejši projekt, in seveda, da je kot tak metal bralcem, predvsem pa volilni bazi SKD, pesek v oči. Od leta 1992 se pri urednikih, ki so bili le poslušno orodje lastnikov iz ozadja (SKD in še kakšnega predstanika Cerkve) nikoli ni pojavila potreba, da bi bila glavna naloga Slovencev povezovanje desnih strank in odkrivanje številnih nepravilnosti na vseh področjih javnega življenja.

Tako nisem pričakoval, da bo do krize pri tem časniku prišlo že pred volitvami. 15. julija so novinarji pri Slovincu začeli stavkati, naslednji dan pa časnik ni več izšel. Vzrok za stavko je bil, ker je (prvič doslej) plača močnejše zamujala. Čeprav je znano, da je časnik v zadnjih letih izhajal z občutno denarno pomočjo, pa je manj znano, da je ta v veliki meri prihajala iz komunističnih virov. Postkomunisti so seveda zainteresirani, da imajo v SKD svoje zaveznike, ker tako razmeroma mirno vladajo naprej, s tem pa so zainteresirani, da izhaja tudi Slovenec. Še posebej tak, kot je bil od leta 1992 naprej. Zato so dajali denar, zdaj pa so se očitno odločili, da bodo pipico malo zaprli, SKD s tem pokazali, kakšne usluge mu delajo in ga prisilili v zagotovitev podpore tudi po volitvah. Ker imajo postkomunisti praktično vse v Sloveniji v svojih rokah, predvsem pa gospodarstvo in finance, je denarno podpiranje Slovencev zanje le drobiž.

GROŽNJE S STRANI "NAŠIH"

Moja knjiga *Leta velikih prevar*, v kateri opisujem politiko SKD v zadnjih letih in razmere na Slovincu, je izšla 5. julija. Naslednji dan sem jo prodajal v Škofovih zavodih na taboru društva Slovenija v svetu. Ko so jo predstavniki SKD zagledali, se je vsul pravi plaz groženj in mi je moral pomagati prijatelj Stane Vezjak, ki je tudi predsednik Antikomunistične legije, stranke, ki je postkomunisti ne dovolijo registrirati. Pri tem moram poudariti, da so mi komunisti fizično grozili "le" leta 1990 (ko so mi prerežali gume na avtomobilu, drugič so mi ga pobarvali s sprejem, bilo pa je tudi nekaj grozljivih pisem), kasneje pa ne več. Očitno so se sprijaznili z mojo navzočnostjo oziroma dejavnostjo. Zdaj pa mi grozijo "naši"! Pri grožnjah sem jim sicer odgovoril, da sem jaz le formalni avtor knjige, v resnici pa so napisali sami.

KDO JE ANTON DROBNIČ?

Že eno leto v državnem zboru prihaja do zahtev Janeza Kocijančiča, predsednika Združene liste, da bi zamenjali Antona Drobniča, državnega generalnega tožilca, ki je iz vrst SKD. Če bi bile te zahteve resne, bi Drobniča zamenjali že zdavnaj, saj imajo v državnem zboru večino. Toda pri zadevi gre za še eno prevaro, ki poteka v obliki igre o navideznem zaostrovanju. S tem, ko predsednik naslednikov nekdanjih komunistov daje zahteve po Drobničevi razrešitvi, mobilizira volilno bazo svoje stranke, predvsem pa volilno bazo SKD. Ljudje, ki se te prevarantske igre ne zavedajo, si pač mislijo: "Če Drobniča napada komunist Kocijančič, potem je z Drobničem res vse v najboljšem redu. Podprimo ga in seveda tudi stranko SKD!" Toda ti ljudje se

dalje na strani 2

Slovenska
DRŽAVA
for a free Slovenia

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada
Lastnik in izdajatelj Slovenska narodna zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6C 2T5
Edited by Editorial Board
Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika:

Slavko Skoberne	Ludvik Jamnik
Espana 1316	79 Watson Ave.
Castelar (1712)	Toronto, Ontario
Prov. Buenos Aires	M6S 4E2
Argentina	Canada

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanado in ZDA \$15.00. Za Argentino in Brazilijo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po pogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se avtorjeva naziranje morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

POSTKOMUNISTI UTRJUJEJO SVOJO OBLAST nadaljevanje s strani 1

niti malo ne zavedajo, da z Drobničem ni tako rekoč nič v redu. Poteklo je namreč šest let, odkar je na tej funkciji, vendar ni bil v tem času niti proti enemu komunističnemu zločincu uveden kazenski postopek. Prav tako je Drobnič tisti, ki je kriv, da je gospodarski kriminal, ki je dobesedno preplaval Slovenijo, povsem nekaznovan. Meni, ki sem kot novinar prejšnja leta spremljal njegovo delo, je skoraj vedno v njegovi pisarni v pogovorih na štiri oči zagotavljal, kako pripravlja določene zadeve in da naj pač malo še počakamo. Zase moram reči, da sem dolgo razumel in čakal, zdaj, po šestih letih, pa je rezultat njegovega dela seveda več kot nič. Skoraj bi se dalo reči, da bi kdorkoli drug, tudi kakšen iz bolj leve politične scene, verjetno več naredil, vsaj na področju gospodarskega kriminala. V mili obliki bi glede Drobniča lahko rekel, da je bil za komuniste to idealen možakar: pazil je na svoj stolček, komunisti pa so ves čas skrbeli, da so ga držali na vajetih. O kakšnem hujšem ozadju pa raje ne bom javno razmišljal, saj je že tako dovolj hudo.

ZATIŠJE PRED VIHARJEM ?

Zanimivo, da se je v zadnjih mesecih politično ozračje precej umirilo. Glede na nekatere dogodke v zadnjih dveh letih, ki so že napovedali hud predvolilni spopad, se zdi, da so stranke utrujene. Pravzaprav le Janševa socialdemokracija skrbi za stalno napetost, ki pa je zaenkrat dokaj umirjena. To umirjenost gre verjetno pripisati tudi temu, da postkomunisti (seveda s pomočjo SKD) povsem obvladajo življenje v Sloveniji.

Tako je že od začetka marca glavna politična tema volilna zakonodaja. Kot je znano, je najprej SDS vložila pobudo za razpis referendumu o novem večinskem volilnem sistemu. Z njim bi med drugim pred volitvami prisilili SKD, da bi stranke slovenske pomladi sklenile predvolilno koalicijo, ki bi nato sestavila vlado po volitvah. Da bi levica te namene preprečila, je 12. aprila vložila še dve zahtevi za referendum o volilnem sistemu (35 poslancev in državni svet). Medtem je SDS zbiral podpise za referendum in 23. maja zbrala nekaj več kot 43.000. Toda predsednik državnega zbora Jožef Školč je zadevo predal ustavnemu sodišču, to pa je konec junija odločilo, da je treba spoštovati ustavo in referendum razpisati, določilo pa je tudi, da se lahko vsi trije izvedejo na isti dan. Po tem sklepu je LDS dal zahtevo za še en referendum, tokrat za čisti proporcionalni sistem, ki je povsem nasproten od večinskega, ki ga zagovarja SDS. Toda z zavlačevanjem se nadaljuje še na druge načine. Tako je Školč pozval predlagatelje referendumov, naj izoblikujejo natančna referendumska vprašanja, zadeva pa se bo verjetno spet znašla na ustavnem sodišču.

Skratka, že nekaj časa poteka glavna politična fronta v Sloveniji na relaciji Janež Janša oziroma SDS in postkomunisti. Zaenkrat sicer vse kaže, da bomo volili po starem, to pa lahko pomeni, da bo

STREZNENJE

Volitve se bližajo. Vprašajmo se: Kdo naj nas predstavlja v parlamentu in senatu, kdo naj bo predsednik države Slovenije? Gledam nazaj in ugotavljam, kaj vse se ni naredilo za skupni blagor; gledam naprej v bodočnost z iskreno odločnostjo, kaj vse se mora storiti na vseh področjih slovenskega narodnega življenja, da se bo položaj znatno izboljšal. Narodni pregovor pravi: kakor si boste postlali, tako boste ležali. Z ozirom na povedano, je dolžnost vsakega slovenskega državljan, da gre na volitve in voli po vesti. Pri izbiri kandidatov mora biti strogo poudarjena poštenost, moralna izgraženost in narodna zavednost!

Stranka je - vsaj morala bi biti - programska pot, kako služiti narodu. Država ni le ena stranka, je več

strank, je skupnost vseh državljanov, skrb in blagor vseh. S tem se bomo izognili sedanjemu stanju v slovenski državi: kdo je privilegiran, kdo pozabljen in zapostavljen. Dokažimo svetu, da smo resnični demokrati, da naše ljudstvo živi v resnični demokraciji, poštenosti, pravi svobodi in da bo konec korupcijske poplave.

Nima prav tisti, ki govori, da se ne zanima za politiko, da ne bo šel volit; to so vtepli našim ljudem v glavo komunisti - enoumci. To ni pravi državljan, to je volilna apatija in brezbržnost, ki navadno koristi le samodržcem. Dober državljan je tisti, ki izpolni svojo državljansko dolžnost in voli po vesti in izgrajenem prepričanju.

F.K.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE Komenskega 11, Ljubljana, Slovenija Tel. 00 386 61 314 086, Faks 00 386 61 301 143

Analiza političnih razmer v Sloveniji pred parlamentarnimi volitvami 1996

1. Predsedstvo SDS ugotavlja, da se predvidevanja, navedena v lanskim oceni Sveta za analizo in strategijo SDS, uresničujejo. Gospodarske, socialne in politične razmere v Sloveniji so se v zadnjih dvanajstih mesecih večinoma občutno poslabšale. Zgodba o uspehu, s katero je LDS napovedovala vsako leto 30.000 novih delovnih mest, visoko rast produktivnosti ter na tem temelječo zdravo gospodarstvo in racionalno družbeno infrastrukturo, se je razblinila. Negativni saldo zunanjetrgovinske bilance se je v letu 1995 podvojil in znaša že čez 1 milijardo ameriških dolarjev. Preobrazba gospodarskih temeljev slovenske države je počasna in neučinkovita. Stopnja brezposelnosti se je zaradi drugačne metodologije izračuna sicer navidezno zmanjšala, vendar pa je brez dela še vedno okrog 120.000 ljudi (14,4%). Zdržena lista, ki je podobna kot LDS napovedovala 100.000 novih delovnih mest in je do pred kratkim vodila ministrstvo za delo, ni bila sposobna izoblikovati strategije na tem področju. Gospodarstvo je v preteklih letih izgubilo okrog 280.000 delovnih mest, v negospodarstvu pa se je število zaposlenih povečalo za nekaj deset tisoč. Vlada ni pripravila strategije zaposlovanja, podaljšuje se čakalna doba na zaposlitev, invalidi pa praktično nimajo možnosti za zaposlitev. Nova delovna mesta se odpirajo predvsem v drobnem gospodarstvu na podlagi lastne iniciative ljudi, z njihovimi prihranki in brez pomoči države. Država neracionalno in skoraj povsem brez učinka troši velika sredstva davkoplačevalcev, namenjena socialnim transferom. Gospodarstvo se sooča s še vedno previsokimi obrestmi, finančno nedisciplino in visoko stopnjo koruptivnosti državnega aparata v navezavi na vladajoče stranke.

2. Prihaja do stečajev in nelikvidnosti bank in zavarovalnic, dve največji komercialni banki (LB in KBM) sta še vedno v državni lasti. Po skrbno varovanih informacijah prihaja v zadnjem mesecu celo do dnevnih emisij tolaških sredstev, s katero Banka Slovenije vzdržuje likvidnost nekaterih bank. Številke o deviznih rezervah so napihnjene in nerealne. Velik del del rezerv predstavljajo sredstva zavarovalnic, ki pa so večinoma v slabih naložbah (realno izgubljena). Plače v finančnih ustanovah, tudi tistih, ki so v državni lasti oziroma nelikvidne so nesorazmerno visoke. Trg kapitala v Sloveniji ne deluje, zaradi majhnosti in prepletenosti institucij, osebnih poznanstev in navezav na politične stranke (LDS in ZL) gre bolj za dogovorna razmerja s močnimi elementi korupcije. Borzni indeks je od začetka leta 1996 padel za tretjino vrednosti, kar bi bil v razvitejših državah znak za alarm prve stopnje. Vlada preko svojih paradržavnih agencij in skladov upravlja velika sredstva, ki jih velikokrat nezakonito "po zvezah" posoja na sivem trgu ali z njimi izvaja druge špekulacije na račun davkoplačevalcev (npr. Stanovanjski sklad).

3. Z ukinitvijo brezplačne pravne pomoči, z uvedbo sodnih taks za delovne spore, s slabo organizirano in preblikovo delovno inspekcijo se je pravna varnost zaposlenih še zmanjšala. Politika plač favorizira tiste, ki imajo najvišje plače. Ikrali pa za zajamčena plača krije le polovico minimalnih življenjskih stroškov delavca. Približno 65% zaposlenih prejema manj kot povprečno plačo. Socialna struktura slovenske družbe kaže danes grozljivo podobo, saj nekaj sto tisoč ljudi živi na robu življenjskega minimuma, privilegirani družbeni sloji pa še naprej nezadržno in pogosto tudi protipravno bogatijo. Socialne razlike so se drastično povečale. Privilegiranim slojem iz komunističnega sistema, ki so privilegije podaljšali in ki predstavljajo predvsem volilno bazo ZL, so se pridružili novi čez noč obogateli povzpemiki, ki so predvsem s pomočjo političnih zvez (LDS) dosegli tudi neodoljivost vseh dohodkov od finančnih špekulacij. V Sloveniji moramo plačevati davek na vse, tudi na knjige in na otroško hrano, le najlažje dosegljiv dohodek od finančnih špekulacij je še vedno neodoljiv.

4. Zaradi vse težjih socialnih razmer se poslabšujejo možnosti za šolanje ogroženih družbenih slojev. Za mnoge mlade in sposobne so vrata na univerzo zato zaprta. Štipendijska politika je slabo razvita in če ne bo hitro prišlo do sprememb na tem področju, se bo usposobljenostna struktura Slovenije še poslabšala.

5. Vlada nadaljuje s posegi v nadzorne institucije, saj jih s stalnimi in slabo pripravljenimi reorganizacijami sama onemogoča, da bi lahko ustrezno izvajale svoje funkcije. Nekdanjo SDK je vlada najprej preoblikovala v APPNI, nato je njene pristojnosti še pred koncem lastninstva razdelila na tri dele in pri tem poskrbela, da Agencijo za revidiranje vodi oseba, ki na tem področju nima ustreznih izkušenj, izkušenega strokovnjaka na tem področju pa je zavnila. Ob prislovični počasnosti preiskovalnih organov in sodišč je malo verjetno, da bi nosilci ropa stoletja, to je divje privatizacije, v obstoječih razmerah kdaj prišli pred sodišče. Namesto tega se pojavljajo v vlogi lastnikov z nesorazmernimi lastniškimi deleži v "svojih" in drugih podjetjih.

6. Vlada je obdržala popolno kadrovsko, finančno in organizacijsko oblast nad pravosodjem. S tem je kršeno ustavno načelo delitve oblasti in neodvisnosti sodstva. Nerešenih je že več kot 500.000 zadev, zato je kršena ustavna pravica do sodnega varstva. Sodišča ne rešujejo niti nujnih zadev po zakonu, kot so motenje posesti, stanovanjska razmerja, delovni in socialni spori. Pravna varnost državljanov je po mnogih pokazateljih na najnižji ravni med vsemi državami, pridruženimi članicami EZ in je primerljiva edino le z Romunijo.

7. Spremembe šolske zakonodaje so potekale pod močnim političnim pritiskom. Stroka je bila ponovno v podrejenem položaju. Tudi v šolstvu smo priče strogemu centralizmu (kadri, finance), ki že kaže svoje negativne plati. Samostojnost izvajalcev šolskih programov je vse manjša, nezmerno pa se povečujejo različne službe, centri in uradni notranji Ministrstva za šolstvo. Poskuša se ukiniti humanistične predmete (likovna, glasbena vzgoja) in tako dokončati nekatere zamisli tvorcev "usmerjenega" izobraževanja.

8. Na področju kmetijstva je vlada s svojo kmetijsko politiko popolnoma opustila zasnovano ekološko kmetijstvo, z nekonistentno politiko ciljnih podpor posameznim kmetijskim pridelkom pa je dokazala, da ni sposobna zagotoviti temeljev za sodelovanje v EZ na področju kmetijstva.

9. Zunanja politika je še naprej zmedena, brez prave orientacije in zato neučinkovita. Zamenjava slabega Thalerja s povsem nekompetentnim Kračunom je dokaz, da Drobnišek ne deluje v prid Slovenije. Tujina se ne čudi več nerazumnemu ravnanju slovenskih oblasti. Spet se v zvezi s pojavi v Sloveniji slišijo izrazi kot je npr. balkanizem, najbolj korumpirana država (ocena nemških finančnih institucij) itd. Vladni krogi ponovno širijo stališča proti spoštovanju in upoštevanju evropskih institucij, npr. Evropskega sodišča za človekove pravice.

10. V marsikaterem ministrstvu je po ugotovitvah Računskega sodišča prišlo do zlorab pri porabi proračunskih sredstev, nezakonita ravnanja pa se vrstijo tako na državni kot

dalje na strani 3

mandatar spet Janež Drnovšek. Mandatarstvo namreč podeljuje predsednik države, to pa je Milan Kučan. Zaenkrat nič ne kaže, da bi katera druga stranka lahko dobila več glasov od LDS, zato bo mandatarstvo torej pripadlo predsedniku LDS Drnovšku. Popolnoma jasno je, da bo v tem primeru brez večjih tezav narejeno vse, da se SDS kot najmočnejšo stranko slovenske pomladi osami, in še bolj potisne v opozicijo. V tej je sicer že danes, toda lahko se zgodi, da bo ta opozicija še šibkejša oziroma da se bo v opoziciji znašla celo SDS sama. To bo za Slovenijo seveda še večja katastrofa, kot smo ji sicer že priča zadnja štiri leta!

ZADNJE ČISTKE

V tem času postkomunisti pospešeno čistijo zadnje ostanke neodvisnih in pokončnih ljudi na raznih važnih funkcijah. Tako so v državnem zboru 27. junija preprečili, da bi Mitja Deisinger, ki je eden redkih pokončnih sodnikov, dobil trajni mandat za vrhovnega sodnika. To je sprožilo val negotovanja celo širše, saj Deisinger velja za velikega pravnega strokovnjaka, zavrnil pa so ga z nekaj praznimi politikantskimi diskvalifikacijami.

2. julija je Svet RTV izglasoval, da se 25. julija preneha funkcija generalnemu direktorju RTV Slovenija Žarku Petanu, ker na ta dan dopolni pogoj za upokožitev. Petana, ki je bil pod komunizmom v zaporu, nato pa v nemilosti, je Svet RTV prvič odstavil že šest mesecev po tem, ko ga je državni zbor imenoval na to funkcijo. Petan se je takrat pritožil in po šestih mesecih je po sklepu vrhovnega in ustavnega sodišča ponovno prišel na čelo RTV Slovenija.

V tem času je tudi Agencija za plačilni promet, nadzorovanje in informiranje (nekdanja SDK), ki ji je v zadnjih letih načelovala zelo pogumna Romana Logar, dokončno (potem, ko so jo večkrat poskušali onemogočiti) prenehala z nadzorovanjem usode družbene lastnine. V zadnjih letih je ugotovila enormna oškodovanja družbene lastnine, do katerih je prihajalo z divjim lastninstvom, s prelivom kapitala v "by pass" firme ter z neverjetnimi razvrednotenji in razprodajami podjetij. Drnovškova vlada je namreč pred leti izvedla reorganizacijo te nadzorne ustanove, jo podredila vladi ter ji s tem odvzela potrebno neodvisnost.

KUČANOV KLAN

Danilo Slivnik, urednik revije Mag, ki je začela izhajati lansko pomlad, je izdal knjigo z naslovom Kučanov klan. V njej je nanizal celo vrsto prvovrstnih podatkov o organizaciji in delovanju komunistov v zadnjih letih. Objavil je številne šokantne podatke, knjiga pa je prava uspešnica, saj je bilo v enem mesecu prodanih pet tisoč izvodov, kar je za Slovenijo zelo veliko. Kučan pa je medtem obiskal Romunijo.

Ljubljana, 16. julij 1996

Ivo Zajdela

Prispevajte
v tiskovni
sklad!

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE nadaljevanje s strani 2

na lokalnih ravneh. To nas ne preseneca, saj celo najvišji organ oblasti ljudstva, to je državni zbor, krši ustavo in ne spoštuje odločitev Ustavnega sodišča. V razvitih demokratičnih državah se zavedajo pomena odločitev Ustavnega sodišča in jih izvršujejo. Pri nas pa si celo delovno telo in birokrati državnega zbora dovolijo presojeti odločitve Ustavnega sodišča kot neustavne. Kljub popolni absurdnosti takšnega ravnanja, se nobeden od vodilnih politikov kontinuitete, ki kar naprej govorijo o pravni državi, ni oglasil. Oglasili se niso niti pravni teoretiki, ki se sicer oglašijo ob vsaki drugi priliki. Če gre za Aksentijevića, ki ni slovenski državljan, se mu namenja velika medijska pozornost, ko pa gre za očitno maipulacijo in neustavno ravnanje Državnega zbora in njegovega predsednika Školca, pa slovenski mediji razen nekaj častnih izjem obmolknijo.

11. Propagandni stroj vlade nadaljuje z izkrivljenim prikazovanjem stanja. Metode, ki jih uporablja, so bile preizkušene v sedemdesetletni zgodovini komunističnega totalitarnega sistema, sedaj pa jih prilagaja novim tranzicijskim okoliščinam po formuli: "naprej diskreditacija, nato likvidacija". Gre predvsem za finančno prevlado v medijih, podkupovanje in ustrahovanje novinarjev, obtoževanje in zmerjanje tistih, ki opozarjajo na kriminal in korupcijo, policijsko in sodno preganjanje novinarjev (primeri Slak, Nežmah itd.). Propagandni stroj komunistične kontinuitete prikazuje ljudem izkrivljeno sliko razmer v Sloveniji in vsakogar, ki razkriva njihovo početje označi za zdrharja, za tistega, ki moti idilični mir v Sloveniji. ZL in LDS, kot sile kontinuitete, praktično ohladiujeta medijski prostor v Sloveniji. V zadnjem času intenzivno poudarjajo pristanost strankarskih glasil, da bi s tem poudarili objektivnost nacionalnih medijev, ki so večinoma pod njihovo kontrolo.

12. V državnih službah, še posebej v policiji, vojski, diplomaciji in tajnih službah dobivajo vedno večjo težo in pomembnejša mesta korumpirani kadri, ki so službovali v institucijah bivše SFRJ. Tako se ponovno krepijo stare vezi z Beogradom, izmenjavajo se arhivi tajnih policij, prihaja do posrednega vmešavanja v notranje zadeve Slovenije in do oživljanja agenturnega delovanja v korist preostanka SFRJ, ki je namenjeno predvsem ohranitvi vseh elementov nasledstva po bivši SFRJ v Beogradu.

13. Še vedno se povečuje nestrpnost do drugače mislečih. Vsak dan se soočamo z organiziranimi gonjmi zoper intelektualce in politike, ki si upajo kritično razmišljati o "zgodbi o uspehu". Znatel del mafijskega denarja v Sloveniji se uporablja za plačevanje posebne skupine odvetnikov, ki sodno preganjajo vsakega, ki si tupa z imeni in priimki pokazati na krivce za posamezna kriminalna dejanja. Mnoge take primere sodišča, ki so ponekod pod močnim vplivom režima, obravnavajo prednostno. Nestrpnost do drugače mislečih prihaja drastično do izraza pri kadrovskih likvidacijah ali njihovih poskusih, ki se v zadnjem času kar vrstijo. Primeri Brezigar, Drobnič, Deisinger, Špiletič, Logar, Petan in drugi to več kot nazorno potrjujejo.

14. Na drugi strani po štirih letih od prvih odkritij velikih primerov kriminala v Sloveniji na sodiščih še nihče ni bil spoznan za krivega, mnogi primeri so zaradi zavlačevanja sodno zastarali ali pa so tik pred tem. Sodišče v Novi gorici je celo izvzelo iz sodnega postopka obtoženega direktorja HIT Danila Kovačiča, češ da je zdravstveno nesposoben za sojenje. Kovačič pa je nato mimo naprej opravljal funkcijo direktorja in nato njegovega svetovalca. Zdravstveno stanje pri tem ni bilo nobena ovira. Roki pa tečejo in kazniva dejanja zastarajo.

15. Slovenija je po prepletenosti politike in športa še vedno tipičen primer socialistične države. Predsednik nacionalnega olimpijskega komiteja Janez Kocijancič je hkrati predsednik politične stranke, ki je po lastnem statutu naslednica nekdanje totalitarne Komunistične partije. Državni funkcionarji so na stroške davkoplačevalcev v jatah obiskovali olimpijske igre v Atlanti. Hkrati pa država ni našla niti tolarja, da bi v svetu promovirala (in s tem sebe) v tem času najbolj znanega in slavnega Slovenca in najstarejšega olimpijca g. Leona Štuklja.

16. Korupcija, interesi komunistične kontinuitete, boj za lastne privilegije in nedejlovanje pravne države so ustvarili v Sloveniji poseben sloj privilegiranih politikov, ki vidijo predvsem lastni interes in se zaradi tega z vsemi močmi prizadevajo za ohranitev sedanjega do skrajnosti deformiranega proporcionalnega volilnega sistema, ki jim omogoča vedno vnovično izvolitev preko strankarske aritmetike in nacionalnih list. Zato z vsemi sredstvi nasprotujejo, da bi se na ustaven način izražena ljudska volja več kot 43.000 podpisnikov zahteve za referendum o reformi volilnega sistema odrazila na zakonit način. S sprejetjem odloka o referendumu z dne 7.8.1996, s katerim so samovoljno preložili odločanje na čas po volitvah, je 36 poslancev DZ naredilo velik korak k ukinitvi formalne demokracije v Sloveniji. Z logiko in razlago, ki so jo uporabili pri tem svojem početju, lahko vedno kdorkoli prepreči vsako obliko demokracije.

17. Državni zbor je pred katkim imenoval državno volilno komisijo, v kateri so zastopniki skoraj vseh strank z izjemo po vseh merjenjih javnega mnenja najmočnejše opozicijske stranke - SDS. Vsi njeni kandidati so bili zavrnjeni. S tem dejanjem je legitimnost letošnjih volitev postavljena pod velik vprašaj.

18. V Sloveniji, kljub porajajočim novim sindikalnim gibanjem, še ni mogoče govoriti o pravem sindikalnem gibanju. Svobodni sindikati, ki jih vodi nekdanji preizkušeni komunistični funkcionar Semolič in nekateri panožni, v bistvu pa satelitski sindikati režimskega sindikata, bolj delujejo v prid oblastnikov in lastnikov, kot pa ščitijo interese zaposlenih. Še vedno ni razdeljena lastnina nekdanje zveze sindikatov, s čimer se še naprej vzdržuje staro sindikalno strukturo in onemogoča organiziranje sindikalnega gibanja na novih osnovah.

19. Predsedstvo SDS je že ob lanskii analizi političnih razmer napovedalo, da bodo skušali partnerji SKD v t. i. veliki koaliciji pred volitvami večino neuspehov in nepravilnosti sedanje vladne politike pripisati prav krščanskim demokratom. To se

danes dogaja, saj so ministri SKD soočeni z vstopom računskega sočlusa v DARS, kjer so že vnaprej napovedana "velika odkritja", "hmeljarsko stavko", odločitvijo vrhovnega sodišča proti odločbi MNZ o izbrisu Zelenih Slovenije iz registra političnih strank, napovedmi o preiskavi izvora finančnih sredstev za izgradnjo ciklodroma pri Novem mestu, očitki o politizaciji znanosti itd. SKD najhujše napade doživlja s strani svojih koalicijskih partneric, kljub temu pa v vladni koaliciji neomajno vztraja.

20. Na področju strankarske politike smo soočeni z enakimi pojavi zamegljevanja političnega prostora, kot so bili značilni za obdobji pred volitvami leta 1992 in 1994. Tako se skuša ustvariti vtis, kot da pri nastopih LDS in ZL ali Kučana in Drnovška ne gre za isto politiko ali iste interese. Zdržena lista je z namenom, da bi ta vtis med volilci okrepila, celo izstopila iz vlade, hkrati pa je v njej po dogovoru z Drnovškom obdržala 8 (osem) državnih sekretarjev na ključnih mestih. Zdržena lista objavlja drage oglašje proti vladni politiki, ki jo na nekaterih področjih sama neposredno in neprekinjeno vodi 51 let (npr. ministrstvo za delo) in se verbalno navidezno spopada z LDS. Obenem pa obe stranki, LDS in ZL, niti ne skrivata, da sta si tudi po volitvah ena drugi najbolj zaželeni partnerici.

ZAKLJUČEK

SDS bo vztrajala na zahtevi po neposrednih in poštenih volitvah ter ustavno zapisani pravici ljudi, da si na referendumu sami izberejo volilni sistem. Simptomatično je, da je bila ena od temeljnih zahtev Socialdemokratske stranke, ki je bila ustanovljena v Ljubljani pred 100 leti, prav zahteva po neposrednih volitvah. Predsedstvo SDS je sprejelo program ukrepov za primer, če bi se protiustavno ravnanje vladne večine v državnem zboru nadaljevalo.

Predsedstvo SDS je ocenilo, da je stranka v enem letu dobila nekaj tisoč novih članov, da se je kadrovsko in organizacijsko močno okrepila ter si je v tem času pridobila tudi močne mednarodne povezave. Večina resnih javnomnenjskih raziskav jo uvršča na prvo ali drugo mesto med parlamentarnimi strankami. Strokovni svet SDS je v zadnjem letu izdelal popoln program potrebnih sprememb, ki je bil 23. junija javno predstavljen v Cankarjevem domu in ni naletel na bistvena nasprotovanja niti v strokovni, niti v splošni javnosti. Nasprotno. Podpora alternativnemu vladnemu programu, ki je zaenkrat tudi edini v Sloveniji, se vsak dan krepi.

SDS bo vztrajal na začrtani poti oblikovanja koalicije strank slovenske pomladi, opogumljena tudi z množičnim odzivom in podporo članstva SLS in SKD v akciji za neposredne in poštene volitve.

OMEMBE VREDNI DOGODKI V POLETHNIH MESECIH

SREČANJE NA ORLOVEM VRHU NA PRISTAVI 15. IN 16. JUNIJA

Maj-junij, meseca največje slovenske tragedije.

Vsako leto se zbiramo na Orlovem vrhu in se spominjamo največjih medvojnih in povojnih žrtev, njihovih idealov, ki so vsebinsko zapopadeni v geslu: Bog, Narod, Domovina!

Govor na domobranski spominski proslavi na Pristavi 16. jun. 1996.

Pozdravljeni vsi, Pozdravljeni domobranski romarji!

Pravim romarji! Saj vsako leto prihajamo bivši domobranci, njihove družine ali znanci v romanju na tale simbolični domobranski Orlov vrh in k teje kapelici Marije Pomagaj na idilični Slovenski Pristavi. Vsako leto obnavljamo spomin na naše očete in brate, na matere ali sestre ali na naše znance, na vse pomorjene od strahovlade slovenskega partizanstva. Predvsem pa na domobrance. Vsako leto dajemo slovensko čast resničnim borcem za slovensko svobodo, za domovino brez sovraštva, brez strahu in brez prelivanja slovenske krvi.

Tudi letos smo tukaj. Z istim namenom. Letos je na meni, da izrazim poklon temu spominu od strani vseh navzočih in vseh tistih, ki so v duhu z nami. Da poudarim izredno, častno slovensko udejstvovanje pomorjenih domobrancev.

Sam govorim kot bivši domobranec. Govorim iz svoje lastne izkušnje, iz svojih lastnih spominov. Govorim za vse domobrance. Pred očmi imam pa predvsem borce svoje lastne, 15. domobranske udarne čete. Kolikor jaz vem je vseh njenih 150 fantov in mož razen mene, po odhodu iz Vetrinja končalo v Kočevskem Rogu. Nekateri od njih že prej. Ostal sem sam. Upravičeno smatram, da sedaj tukajle preko mene oni govorijo. Upravičen sem, da jih predstavljam in govorim v njihovem imenu.

15. udarna četa

Ni nam bilo lahko v udarni četi, v udarnem bataljonu. Posebno v poletnem času ne. Vsako jutro, če ne pa vsako drugo jutro smo morali biti že ob dveh ali treh jutraj pokoncu, da se pripravimo na odhod, v akcijo, v borbo. Toda partizani so znali napredovati, prodirati vedno dalje od postojanke. Dostikrat smo morali hoditi po 5 ali 6 ur, da smo sploh prišli skrivajočim se takoiimenovanim narodnoosvobodilnim borcem ali upornikom proti nacizmu sploh na sled. Potem je za nas, že malo utrjene, sledil boj. Ponavadi ni dolgo trajal, ker so bili partizani že umetniki v tem, kako se napreduje nazaj. Včasih pa je prišlo do hudega spopada, posebej kadar je bilo partizanov večje število in so zbrali več korajže. Tedaj, se je pa moral izkazati vsak posameznik naše čete, da smo domobranci lahko prodrli.

Po begu partizanov pa je bilo treba oditi nazaj na postojanko. Pot tja in nazaj za mene osebno sicer ni bila tako težka. Moral sem nositi samo svojo brzostrelko, naboje zanj, nekaj ročnih granat, zemljevid in nekaj hrane v torbici. Fantje pa so bili mnogo težje obremenjeni. Vsak je moral nositi svojo puško, potem po desetinah strojnico in težki zaboj z municijo zanj, potem lahki minometalec, potem še težji zaboj z granatami za ta minometalec pa še kaj drugega, kadar je bila potreba. Tako smo se vračali pozno popoldne nazaj na postojanko utrjeni, da smo popadali po ležiščih. Sam sem dostikrat komaj premikal noge, pa sem vendar, ko je padla noč, moral pregledovati vsa stražarska mesta. Moral bi že vladati popoln mir, pa sem dostikrat zalotil svoje fante pri govorjenju v skupni spalnici. V začetku sem hotel vzroji, a sem prej prislulni. Šele tedaj sem dobro razložil: "ki je za nas težki križ nesel". Fantje, utrjeni do smrti, so še molili rožni venec.

Kaj naj o četi še povem? Ali naj govorim o Janezu Tekavčiču iz Žvirč v Suhi Krajini, ki je pri enem takem pohodu zaplenil partizanom konjiča svoje lastne domačije?

Ali naj govorim o treh bratih Muhičih iz Ambrusa, ki so od partizanov prav tako zaplenili nemško strojnico. Bila je težka, toda bolj učinkovita od lažjih italijanskih, ki smo jih na splošno imeli. Skoraj bi rekel, da je bila do konca vojne ta strojnica last teh treh bratov. Ponosno so jo nosili s seboj na pohode z vsemi njenim težkimi pasovi za municijo, sicer pa so jo, razumljivo, morali skrivati pred Nemci.

Ali naj govorim o komandirju čete Marjanu Urbasu, rezervnem oficirju kraljevske jugoslovanske vojske. Preudarnim, zanesljivim. Ljubljčanec je bil. Liberelec. Sokol. A kolikokrat sva se ob redkih mirnih trenutkih skupaj nasmihala nad tistimi malenkostnimi razlikami, ki bi naju ločevale, če vojne ne bi bilo.

A cela četa je končala v Rogu.

Smisel borbe

Vsak domobranec je imel svojo zgodbo za seboj. Pri vsem tistem zgodnjem vstajanju, pri vsem tistem znoju, pri vsej napetosti in utrujenosti od boja in od hoje, ponoči ali podnevi, ob lepem vremenu ali dežju, poleti ali pozimi, pri vsem izpostavljanju svojega življenja v borbah ni bilo nikjer nobenega godrnjanja. Vsi smo bili prostovoljci, vsi smo vedeli, da se borimo proti partizanski strahovladi, vsi smo vedeli, da v boju dajemo na kocko svoje lastno življenje za lepšo, za svobodno Slovenijo.

Že to je bilo samo po sebi tiho junaštvo, da o ponašanju v bojih sploh ne govorim. Ni bilo nezadovoljstva. Vedeli smo, da se borimo za plemenit namen. A po svoje smo se čutili varne. Saj smo vedeli, da se lahko borimo na naš način samo zaradi tega, ker nam ni bilo treba imeti skrbi za svoj hrbet. Ni nam bilo treba skrbeti, da bi nas napadel drug slovenski sovražnik -to je okupator, nacisti. Vedeli smo, da je nad nami trdna, zanesljiva streha, ki nas brani pred točo od njihove strani. Vedeli smo, da se na to streho, na ta branik, na to nevojaško fronto lahko zanesemo. Saj je zanj skrbel, saj se je zanj tudi žrtvoval veliki Slovenec - naš general, naš Leon Rupnik.

A najprej si moramo biti na jasnem, da domobranci nismo stopali v domobranstvo zaradi generala Rupnika. Partizani so nas prav prisilili, da smo šli v domobrance, če smo si hoteli ohraniti življenje. Ohraniti lastno življenje in življenja naših dragih. Nihče ni mogel bolj odstraniti dvoma glede tega, nihče nas ni mogel o tem bolj prepričati kot Turjak, Grčarice in kočevski proces v imenu tako imenovanega ljudstva. In s procesom združeni pokoli od strani partizanov.

General Leon Rupnik

V tistih razmerah, pa je za nas general Rupnik že izposloval od okupatorja kar je bilo največ mogoče. To se pravi slovensko zastavo, slovenska povelja, slovenske poveljnice. In orožje. Domobranci, ki smo vstopali pa smo v začetku vedeli o Rupniku kaj malo ali nič. Značaj njegove osebnosti je bil tedaj za nas še prikrit. Nismo ga poznali. Toda vedno bolj smo uvidevali, da general Rupnik misli tako, kot mislimo mi, da dela tako, kot smo mi vedeli, da mora delati. Da mora spričo okupatorja tako ravnati kot je ravnal. Ravnati tako, da tudi nas obrani in ohrani. Iz izkustva smo spoznali, da imamo poleg škofa Rožmana vsaj še enega med Slovenci, na katerega se lahko zanesemo. Zavedali smo se, da je prevzel svoj položaj tudi zaradi nas.

Toda ne samo zaradi nas. Razumel je, da bo s svojega mesta lahko ščitil vse Slovence, kolikor bo le mogoče. Ščitil pred grozotami partizanov. Ščitil pa še bolj pred grozotami nacizma. V Ljubljano so se takrat zgrinjali begunci pred partizani. Kaj bi nacistični okupator lahko z njimi napravil spričo "partizanske narodno osvobodilne vojske" in njenega "upora protj nacizmu". Treba je bilo preprečiti, da nacizem ne bi vzel tega navideznega partizanskega upora kot upor vseh Slovencev. Da ne bi prišlo do posledic. Do tistih strašnih posledic, ki jih je sam Stalin, med vojno partizanski patron, kasneje tako dobro opisal.

Stalin o uporu proti nacizmu

Sam Stalin je te posledice opisal in poudaril. Prav zaradi njega so vredne, da jih tukaj po njem ponovimo in poudarimo. Zgodilo se je to avgusta leta 1944.

Rdeča armada je tedaj bila že prodrla pri poljskem glavnem mestu Varšavi do desnega brega reke Visle. Tedaj so se demokratski Poljaki odločili, da je že čas, da se upró. 40.000 poljskih upornikov se je nabralo v Varšavi na nasprotnem bregu Visle na streljaj od rdeče armade. Za štiri polne divizije jih je bilo pod poveljstvom generala Bor Komorowskega in malone samo reka Visla jih je ločila od zmagojuče rdeče armade.

Churchil in Roosevelt sta tedaj rotila Stalina, naj tem upornikom pomaga. Da bi pomagal? Kaj še! Za nekaj časa je celo umaknil svojo armado, da so nacisti lahko končali svoj krvavi posel. Ker ni hotel pomagati je upor žalostno končal, kljub temu, da so Angleži dobavljali municijo z letali po dolgi in nevarni poti. Pobitih je bilo več kot

Govor na domobranski spominski proslavi
nadaljevanje s strani 3
polovico - 22.000 poljskih borcev, uporni del mesta pa je bil od nacistov razrušen in izravnal z zemljo.
A ne samo to. Stalin je Churchilla tudi v pismu zavrnil. Le dobro si zapomnimo Stalinove besede glede upora. Napisal je tedaj (22. avg. 1944) Churchill:

Prejel sem Vaše in Rooseveltovo sporočilo glede Varšave. Rad bi izrazil svoje mnenje:

Prej ali slej bo vsekemu postalo jasno o skupini zločincev, ki so začeli z Varšavsko pustolovščino, samo zato da bi prišli do oblasti. Ti ljudje so zlorabili dobro vero prebivalcev Varšave in so vrgli skoro neoborožene ljudi proti nemškimi topovom, tankom in letalom. Nastala je situacija, ko vsak nov dan ne služi Poljakom za osvobojenje Varšave ampak hitlerjancem, da lahko na nečloveški način streljejo prebivalce Varšave.
In to je napisal Stalin, ne kakšen Slovenec. Govoril ni v veter ampak je svoje besede mednarodno dokumentiral. A bil je to upor, ki ni bil navidezni upor njegovih privržencev.

Te Stalinove besede so veljale za 40.000 resničnih upornikov proti nacizmu, ki so se uprli za dober streljaj oddaljeni od rdeče armade leta 1944. Uprli so se takrat, ko je nacizem vojaško že bil v zatonu. Kaj pa slovenska vstaja, slovenska partizanska pustolovščina, ki je začela v letu 1941 s peščico barab-morilcev, ki so jim za morijo bili bolj pri roki lastni ljudje kot pa kakšen okupator. In to takrat, ko sta bila fašizem in nacizem vojaško na svojem višku in je najbližja zavezniška fronta bila oddaljena več kot tisoč kilometrov od Slovenije?!

Posledica (po Stalinu) slovenskega upora proti fašizmu in nacizmu
Seveda je zaradi takšne partizanske vstaje je Ljubljanski pokrajini že pod fašisti prišlo do posledic. Prišlo je do velike italijanske vojaške ofenzive. Zato je bilo v Ljubljanski pokrajini pobitih toliko talcev od strani fašistov. Zato je bilo porušenih in požganih toliko slovenskih vasi od italijanskih topov in letal. Zato je toliko in toliko Slovencev in Slovenk stradalo in ginevalo s smrtnem taborišču na Rabu in drugje. Zakaj so bile na nemški strani požgane in porušene Dražgoše in prebivalci postreljeni kot talci? Ali smo se Slovenci sploh kdaj vprašali zakaj se je vse to dogajalo. Stalin nam s svojimi besedami to jasno pove. **To je prišlo zaradi skupine zločincev, ki so začeli s pustolovščino svoje vstaje in navideznega upora, samo zato da bi prišli do oblasti.**

Dandanes se lahko samo zgrozimo, kako so se nekateri zavedni Slovenci dali prevarati s pravljico, kot da okupator na izzivanja ne bo odgovarjal s svojo silo, ampak da bo pred slovenskim partizanskim strašilom raje pobegnil; ali pa da bo zaradi slovenskih partizanov okupator padel na kolena in prosil Slovence in Zaveznike za premirje. Kako smešno, kako otročje a obenem kako zlobno je bilo tako prepričevanje, tak upor. Kot da bi brez pomoči slovenskih partizanov ne bil mogel pasti Stalingrad. Kot da bi brez pomoči slovenskih partizanov ne bila kapitulirala Italija. Kot da bi se brez pomoči slovenskih partizanov Zavezniki ne mogli izkrcati na francoski obali. In sedaj nam je treba to še poudarjati!

Samo pomislimo, kaj bi se zgodilo po italijanskem razpadu, ko so partizani dobili od Italijanov nekaj orožja in ni bilo več Bele garde. Ali slovenski komunisti skupaj s partizani in s stalnim pridiganjem splošnega upora proti nacizmu pa tudi s krvavo silo in prisilnimi mobilizacijami ne bi bili zmožni, da po izrecnih Stalinovih besedah **spet zlorabijo dobro vero zavednih Slovencev in vržejo skoro neoborožene ljudi proti nemškim topovom, tankom in letalom. Nastala bi situacija, ko vsak nov dan ne bi služil Slovincem za osvobojenje, ampak hitlerijancem, da lahko na nečloveški način streljejo Slovence.**

Vse to so komunisti in partizani bili zmožni storiti za svoj namen, če Slovenci takrat ne bi imeli Generala Leona Rupnika in če ne bi bilo nas, domobrancev. Bili so zmožni. Toda do tega ni prišlo.

Zaradi Rupnika in domobrancev za Slovence ni bilo posledic "upora" (po Stalinu)
Da je general Rupnik z nami domobranci preprečeval partizanska zverinstva nad Slovenci je sedaj že splošno znano in priznано. Da pa je General Rupnik preprečeval tudi nacistična zverinstva, o tem se pa ne sme govoriti. Ali kdaj pomislimo, koliko slovenskih vasi bi bilo porušenih in požganih pa so ostale cele po zaslugi Generala Rupnika in domobrancev. Ali pomislimo koliko njihovih prebivalcev bi delilo usode požganih in porušenih Dražgoš in njenih pobitih prebivalcev. Ali sploh pomislimo, zakaj Ljubljana in njeni prebivalci niso delili usode porušene Varšave. Ali kdaj pomislimo, zakaj za časa generala Rupnika ni bilo streljanja talcev? Ali pomislimo, zakaj potem, ko je on nastopil, ni bilo množičnega preganjanja ali pokolov nad Slovenci od strani nacistov. Ali pomislimo, koliko Slovencev je ostalo pri življenju samo zaradi osebnosti generala Rupnika?

Toda o tem se ne misli, manj govori, še manj pa piše. Nasprotno. Še vedno ga skušajo prikazovati kot kolaboracionista, kot quislinga, kot izdajalca. Dan slovenske zlobe in bedarije, dan ki bi se po mnenju Stalina moral imenovati dan slovenskih zločincev, pa praznujejo slovesno kot dan vstaje. Pa še z izmišljenim datumom povrh. To delajo tudi marsikateri, ki so samo zaradi Rupnikov zaslug ostali pri življenju. Tako general Rupnik še dandanes požira črno nevhvaležnost od ljudi, za katere se je žrtvoval.

Žrtev generala Leona Rupnika
Žrtvoval se je pa z vso zavestjo. Ko se je navzlic prošnjam svoje lastne družine dal preprostiti in je prevzel svoj položaj, je dobro vedel, kaj ga čaka. Vedel je pa tudi, da v Sloveniji ne bi našli nobenega drugega, ki bi prevzel njegovo mesto s takim namenom kot ga je imel on.

"Bom pa za Slovence drek žrl", je tedaj dejal v svojem vojaškem žargonu.
Tako je rekel kot slovenski general. Kot general, ki je vedel, da je nacizmu odklenalo: Po porazu pri Stalingradu, kjer je nemška vojska izgubila cel armadni zbor; po dosedaj največji bitki na svetu - po kolosalnem porazu nemške vojske pri Kursku sredi leta 1943; po propadu Italije.... Vse to je general Rupnik dobro vedel. Če so to takrat že vedeli nemški generali, med njimi general Rommel, je to še bolj gotovo vedel tudi on sam. Vedel pa je tudi to, da je nacizem konec leta 1943 še vedno toliko močan, da lahko izbriše slovenski narod iz zemljevida. Varšavski upor in njegova usoda, celo leto dni kasneje, sta mu dala prav.
In tako je General Rupnik več kot leto in pol na svojem položaju moral "požirati nacistični drek" v prid Slovincem. Vedel je, da mora obstati, če hoče izpolniti svojo nalogo do konca, ker ni bilo drugega Slovence za njegovo mesto. Vedel je, da mora požirati sramoto, da se mora pozdravljati z nacističnimi veljaki, vedel je da mora javno izražati vero v nacistično zmago, vero v uspeh novega nacističnega orožja. Vedel je, da mora vse to delati samo zato, da ostanemo domobranci, da ostane pri življenju vsa Slovenija.
Vedel je pa tudi, da sme zaupati enemu samemu - svojemu sinu, da sodeluje z generalom Damjanovičem, Mihajlovičevim delegata za severozahodno Jugoslavijo. Jaz sam to izvedel šele v Vetrinju iz ust Vuka Rupnika vpricho angleškega obveščevalnega oficirja, ki je hotel imeti potrditev za Damjanovičevo izjavo.

Kralj Peter in dr. Kuhar
Na sodišču v Londonu, v procesu proti grofu Tolstoju me je tožitelj zastopnik vprašal, če sem vedel za progas kralja Petra, po katerem naj bi se tudi domobranci morali pridružiti partizanom.
"Seveda sem vedel", sem odgovoril, "saj sem ga preko Londona sam poslušal."
"In?"
"To bi za nas domobrance pomenil samomor", sem pristavil.

Danes lako še dodam, da sem iz Londona poslušal tudi rohenje dr. Kuharja proti domobrancem. Vedel sem pa tudi, kar smo tedaj vedeli vsi domobranci: Da bi nas z amnestijo njihove vrste partizani na svoj zverinski način takoj pobili, če bi sledili besedam kralja Petra in dr. Kuharja. Potem bi se pa nacisti spravili na vse Slovence in jih pospravili s partizani vred na svoj nacistični, zverinski način. Vsi, z generalom Rupnikom vred pa smo pričakovali zavezniško resnično zmago nad nacizmom. Kaj pa bi potem našli v Sloveniji Zavezniki pa tudi dr. Kuhar z njimi vred?!

Eno samo porušeno Varšavo, en sam grob, eno samo pokopališče Slovencev, nacističnih žrtev. Morda bi našli na slovenski zemlji že Mongole, ki jih je za tak primer obljubil visok komunistični veljak. Zaveznikom bi bilo to vseeno, dr. Kuharju pa najbrže ne.

Toda Slovenije ni zadela usoda uporne Varšave, ki je prav v času pozivov kralja Petra in dr. Kuharja ginevala v svojem smrtnem boju. Slovenija je ostala živa, četudi zaslužena po zaslugi Zaveznikov. Na slovenski zemlji so kljub nacističnemu in partizan-skemu terorju ostali Slovenci, ne Mongoli. Samo zato, ker je general Rupnik za nas domobrance in vse Slovence prostovoljno požiral "nacistični drek".

Bolj kot vse drugo je bilo v usodnih dneh za slovensko domovino to viteško udejstvovanje, to tista usodna, odločilna zasluga generala Rupnika in nas domobrancev, ki smo v njega zaupali.

Revizija zgodovine
Dandanes, ne da bi se mi tega kaj posebno zavedali, stojimo pred ponovnim a končnim pregledom takoimenovanega evropskega "upora proti nacizmu". Francoska Resistance je že precej izgubila na svojem dosedaj napihnjenem ugledu. Pa bo še. Na vrsto bo prišel tudi takoimenovani slovenski "upor proti nacizmu". To bo takrat, ko bodo resnični slovenski zgodovinarji začeli gledati na medvojno Slovenijo ne skozi komunistična, še manj pa skozi zavezniška očala. To bo takrat, ko bodo slovenski zgodovinarji končno začeli gledati na slovensko zgodovino samo z jasnimi, neskaljenimi očmi slovenske zdrave pameti. Takrat bo general Leon Rupnik, sedaj samo naš, postal resničen vzor za vsakega poštenega Slovence. Kot Slovenca voljnega, da žrtvuje vse, tudi svoje življenje, za svojo rodno domovino, za resnično svobodno Slovenijo.
Ko se bo to zgodilo, bo končano čaščenje in ples okoli slovenskega zlatega teleta. Takrat bo dognana vsa pretekla zloba hujšakačev na takoimenovani narodnoosvobodilni boj. Takrat se bo izkazalo, da je Stalinovo varšavsko mnenje veljalo predvsem za pustolovščino slovenskih partizanov, ko po Stalinovih besedah do nastopa Bele garde in domobrancev vsak nov dan ni služil Slovincem za osvobojenje pač pa hitlerijancem in fašistom, da so lahko na nečloveški način streljali Slovence. Takrat bo prepoznana vsa mrliška trohnoba proslavljanja slovenske "zmage nad fašizmom" od strani slovenskih partizanov in vsa njihova izključna pogojenost komunistični revoluciji. Takrat se bo dokončno prikazala in končno dokazala vsa norost in nesmisel načina njihovega boja za tako proslavljano "osvobojenje".
Za nas sicer prihaja to prepočasi. Toda potreben je čas, da pred vsem narodom zablesti resnična slovenska podoba našega generala Leona Rupnika. Že 50 let počiva svojem neznanem grobu. Vedoma, zavestno se je z vsem, tudi svojim življenjem izpostavil, samo zato da bi domovina živila. In Slovenija je zares obstala. Zaslužena, toda živa. General Leon Rupnik je postal eden izmed tistih tako redkih Slovencev, ki so s polno zavestjo žrtvovali sebe in vse svoje za resnični narodov blagor.
Po vojni smo vedeli, da se bo zrušil zrušil komunizem. Samo nismo vedeli kdaj bo to. Skoro pol stopletja smo čakali, da je do tega prišlo. Tudi danes vemo, da bo prišlo do popolne zgodovinske zmage slovenske medvojne resničnosti. Ne vemo pa, če bomo to zmago še mi sami doživeli. Toda prišla bo. Lahko pa že danes mi vsi tukaj zbrani, ob 50 letnici Rupnikove mučeniške smrti s slovenskim ponosom iz vsega srca in iz globokega slovenskega prepričanja zakličemo:
Vsa slovenska čast mučencu za resnično svobodno Slovenijo generalu Leonu Rupniku.

Slava mu!

F.Krištof

37. SLOVENSKI DAN NA SLOVENSKEM LETOVIŠČU PRI BOLTONU

V NEDELJO 23. JUNIJA 1996 NA SLOVENSKEM LETOVIŠČU PRI BOLTONU.

POSVEČEN:

5. OBLETNICA PROKLAMACIJE O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE - 25. JUNIJA 1991
OBISKU PAPEŽA JANEZA PAVLA II. V SLOVENIJI,
VERSKEMU IN NARODNEMU BUDITELJU ŠKOFU A. M. SLOMŠKU.

- I. ob 11. uri dopoldne sv. maša. Pojejo: oba cerkvena zbora in mladinski zbor "Odmev Slovenije".
- II. ob 2. uri popoldne začetek proslave. *****
- OTVORITEV
- HIMNI: Kanadska, Slovenska: Mladinski zbor "Odmev Slovenije" pevovodja g. Jože Oražem.
- UVODNE MISLI - ga. Ema Pogačar
- PREDSTAVITEV GOSTOV
- POZDRAVI ZASTOPNIKOV SLOVENSkih DRUŠTEV
- MLADINSKI ZBOR "ODMEV SLOVENIJE" pevovodja g. Jože Oražem.
- PLESNA SKUPINA "MLADI GLAS" vodi ga. Nevenka Stajan - Slavinec.

PROSLAVA

- PREDSTAVITEV SLAVNOSTNEGA GOVORNIKA: dr. Peter Klopčič.
- SLAVNOSTNI GOVORNIK č. g. pater Bazilij Valentin, O.F.M., slovenski izseljenski duhovnik v Avstraliji.
- PODELITEV KULTURNE NAGRADE Hranilnice in posojilnice SLOVENIJA č. g. patru Baziliju.
- PLESNA SKUPINA "TRIGLAV" iz Jesenic, Slovenija.
- ZAKLJUČNE BESEDE *****
- Programska povezava: ga. Ema Pogačar ga. Marta Jamnik-Sousa

SLOVENSKO-KANADSKI SVET

37. SLOVENSKI DAN

SLAVNOSTNI GOVORNIK

Č.G. PATER BAZILIJ VALENTIN, O.F.M.,

SLOVENSKI IZSELJENSKI DUHOVNIK V AVSTRALJI.

DRAGI KANADSKI ROJAKI!

Res si štejem v čast, da ste to leto izbrali ravno mene za govornika vašega Slovenskega dne. Kar neverjetno se mi zdi, da ste me šli iskat "down under", kot pravi svet naši avstralski celini, kjer delujem kot slovenski izseljenski duhovnik že skoraj štirideset let. Začudil sem se, ko sem prejel prijazno povabilo, to pa zlasti tudi ob dejstvu, da prirejate vaš Slovenski dan že tako dolgo vrsto let. 37. Slovenski dan! To se pravi: 37 let vztrajnosti v svojih načelih, poživljanja zvestobe narodu iz katerega ste izšli, poglobljanja zavesti, da ste narodna skupnost, del multikulturne dežele, nove domovine, ki vas je sprejela in zavisila od vas, kako dolgo bo vaša skupnost živela in delovala.

Všeč mi je bila ideja dr. Marka Kremžarja, našega znanega argentinskega rojaka, in porabil sem jo za uvodni članek v letošnji januarski številki avstralskih Misli: da je namreč za Slovence to leto v znamenju treh velikih škofov: rimskega škofa in Petrovega naslednika Janeza Pavla II., našega oltarnega kandidata škofa Antona Martina Slomška, in pa ljubljanskega škofa - trpina dr. Gregorija Rožmana, saj letos praznujemo ravno petdesetletnico njegove krivične obsodbe.

Ne bo napak, če tudi mi razmišljamo ob vašem Slovenskem dnevu ob teh treh naših mogočnih svetilnikih, ki nam razsvetljujejo našo izseljensko pot. Prvi nas spominja na svetinjo vere, drugi poleg svetinje vere tudi svetinjo narodnosti, tretji pa nas s svojim mogočnim zgledom uči biti pokončen, pa četudi bi za to moral izgubiti svoje dobro ime ali celo življenje.

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. je letos obiskal Slovenijo, našo rodno domovino. Čudoviti dnevi, ki sem jih doživljal in mi bodo ostali za vselej v spominu. Prvič je bil med nami v naši rodni deželi, "Družino" pa je dobival že kot škof na Poljskem in jo dobiva tudi zdaj v Vatikanu. Vse govore svojega obiska je imel v slovenščini, kakor tudi že vsa leta papeškega prestola pozdravlja slovenske romarje v slovenskem jeziku, da se človek tudi v središču krščanstva, pod oboki mogočnega svetišča svetega Petra v Rimu počuti zares doma.

Morda je bil tudi kdo od Vas prisoten in se še spominja papeževega pozdrava slovenskim romarjem iz Kanade v septembru leta 1983. "Ostanite zvesti Kristusu in krščanskim izročilom vašega naroda!" jim je zaklical. Koliko lepega in spodbudnega je že izrekel o nas in našem narodu. Leta 1988 je dejal slovenskim romarjem na grobu svete Heme na Krki: "... Zvesti ste veri, ki ste jo prejeli od svojih očetov in mater. Ta vera je stoletja dajala pečat vaši kulturi - naj jo oblikuje še naprej! Pomagajte svojim otrokom, vsem mladim ljudem, da se bodo zavedali dragocenosti te vere in se je ne bodo sramovali. Naj bo Kristus srce vaših zakonov in vaših družin! Molite, da bi Bog dajal vašim škofijam dovolj duhovnih poklicev! Bodite močni v veri, veseli v upanju in potrpežljivosti v stiskah! Priprošnja božje Matere naj vas vedno spremlja!" Koliko lepih misli in iskrenih želja je že v teh nekaj kratkih besedah, namenjenih nam Slovencem. In če bi hotel poudariti vse, kar je lepega povedal ob svojem letošnjem obisku Slovenije, bi nam zmanjkalo časa. Že v pozdravnem govoru je papež dejal, da vsem Slovencem želi, "da bi apostolski obisk prispeval k moralni in krščanski prenovi slovenskega ljudstva, ki se trudi premagati zmote in stranpoti preteklosti, da bi zgradilo prihodnost, ki bo vredna njegove tisočletne zgodovine." Pri svoji zahvali ob odhodu pa je poudaril, da je hotel narod, "ki živi na križišču med izmučenim območjem Balkana in ostalo Evropo, opogumiti na poti polne svobode in miru." In rad bi, kot je sam povedal, "narodove upe in pričakovanja zaupal presveti Devici Mariji, da bo po delovanju Svetega Duha velikodušno stopal v tretje tisočletje in postajal vedno bolj dežela vere, svetosti in miru."

Papež je dal dober nauk tudi vodstvu naše mlade države, ki hoče z ozirom na Cerkev in vero tudi v demokraciji nadaljevati nazore enoumja: "... Naj vaše napore spremlja zavest, da je bila krščanska vera v dolgi in nelahki zgodovini Slovenije bistvena sestavina njene kulture. Spoštovati in ohranjati vero, ki ste jo prejeli pred 1250 leti, priznati Cerkev mesto, ki ji gre v javnem življenju in ji ne odrežati sredstev za njeno delovanje, ni samo zahteva

pravičnosti v pravno urejeni državi, ampak tudi eden od pogojev za ohranitev vaše lastne istovetnosti. Zvestoba tej kulturi, prežeti s krščansko vero, je najboljšje jamstvo za vašo prihodnost. Želim, da bi bila ta prihodnost polna upanja in od Boga blagoslovljena, ko se s trepetom in zaupanjem bližamo pragu tretjega tisočletja." Tako sveti oče.

Res, ko letos obhajamo visoki jubilej 1250 letnice, kar je naš narod sprejel krščanstvo, je prav, da se vsi zares zavemo te velike milosti. Brez nje bi slovenskega naroda ne bilo več - izginil bi, kot so izginili drugi večji narodi od našega, ki niso hoteli sprejeti krščanstva. Tudi se ne zavedamo v vsej resnosti, kaj je pomenilo sprejetje krščanstva naši kulturi. Letos obhajamo tudi tisočletnico prve slovenske pisane besede, s katero je po besedah svetega očeta "dalo krščanstvo slovenski kulturi neizbrisno znamenje." Saj Brižinski spomeniki niso kak vladarski razglas, ampak verskega značaja - molitev. Zgodovinsko dejstvo, kako hitro je vera pronicnila v kulturo ter jo začela plemeniti, bogatiti, prepajati, da se je ohranila do danes in je niti raznarodovanje niti razkristjanjevanje ni moglo uničiti.

Če samo primerjam naš slovenski veliki teden z velikim tednom na primer v avstralskih cerkvah - razlika je kot noč in dan. Le škoda, da je praznovanje našega velikega tedna v izseljenstvu zaradi okoliščin tako okrnjeno - veliki teden po župnih občestvih dežele pod Triglavom je bilo in je še doživetje zase, od cvetne nedelje in njenih butaric preko velikega četrтка in velikega petka ter sobote do velikonočne nedelje in procesije vstajenja.

Zavest, da smo člani naroda dvanajststoletnega krščanskega izročila, naj ne bo v nas utrujena, polenjena, zaspana, ampak sveža in dejavna, polna zdrave sile, ki dobiva novih življenjskih sokov iz starih izročil. Ohraniti vero kljub nenaklonjenemu okolju in jo posredovati svojemu novemu rodu, je naša sveta dolžnost.

Ne poznam vas in ne vem, koliko med vami je beguncev, ki so šli preko begunskih taborišč povojnih let. Sam se rad spominjam kapele v taborišču Peggez-Lienz: kolikor Slovencev, skoraj toliko dnevnih obhajil. Nekaj časa sem hodil po hostije v samostan sester, ki so jih pripravljale za tirolske župnije in tudi za naše taborišče. Obdolžile so me, da jih polovico pojem med potjo, saj kar niso mogle verjeti, da je med barakarji toliko dnevnih obhajancev. Kaj vse smo takrat obljubljali pred oltarjem Marije Pomagaj! Težko mi je, če po tolikih letih srečam rojaka, ki je šel skozi Vetrinje in taborišča, pa je danes v širnem svobodnem svetu in pri vsem blagostanju pozabil na svoje takratne obljube.

Vera, dragi rojaki, je svetinja, neizmeren zaklad - ohranimo jo, obogatimo, krepčajmo, in če pojema, ji dodajmo novega olja, da bo znova zaplamtela, zagorela z močnim plamenom in nikoli ugasnila! "Oče, potrdi nas v veri!" je bilo geslo letošnjega papeževega obiska naše rodne dežele. In obenem tudi naša prošnja ter želja Slovencev po svetu. Ne pozabimo pa tudi papeževih besed iz enega njegovih govorov v Sloveniji: "... Ni dovolj sklicevati se na dediščino preteklosti, saj se mora vsaka krščanska generacija sama ponovno odločiti za krščanstvo. Vpričo tveganja, da pride do ločitve med vero in kulturo, med vero in življenjem, se vsi soočate z odgovorno nalogo, da znova sprejmete in še drugim prinašate evangelijsko oznanilo. Rast združenj in apostolskih gibanj, raznovrstne oblike dobrotelčnosti in pomoč potrebnim, dejavno sodelovanje laikov v življenju Cerkve.... vse to je dragoceni sad evangelizacije. Toda še bolj je potreben.... zgled vašega krščanskega življenja: da bo evangelij postal vaše življenje in bo svetu sijal kot luč sveta."

In smo že pri drugem svetilniku, ki nam kaže življensko smer - ANTONU MARTINU SLOMŠKU. Saj so nam znane njegove besede iz znamenite pridige: "Vrli Slovenci! Ne pozabite, da ste sinovi matere Slave; naj vam bo drago materinsko blago - sveta vera in pa materina beseda! Prava vera vam

bodi luč, materin jezik pa vam bodi ključ do zveličavne omike!" Ta naš narodni buditelj preteklega stoletja, veliki vzgojitelj ne le otrok, ampak vsega slovenskega naroda, je bil vso povojno dobo enoumja pozabljen, nekje v zaprašenem kotu med staro šaro predrevolucijske dobe, ki naj bi - kot so učili - narod držala v vezeh klerikalizma, mračnjaštva, ter mu ni pustila svobodno dihati. Ni deset let tega, ko sem mladega slovenskega študenta, ki je prišel na obisk v Avstralijo, vprašal, če pozna Slomška. Pa mi je naravnost posmehljivo odgovoril: "Kdo pa je ta? Ne more biti kaj prida važen, ker vsa leta šolanja nisem slišal njegovega imena..." Pustimo vstran, da je bil škof, ki je s prenosom škofijskega sedeža iz St. Andraža v Maribor rešil Sloveniji Štajersko. Pustimo vstran, da si je s svetniškim življenjem zaslužil čast oltarja, ki jo bo - kakor upamo - v kratkem tudi prejel. Pustimo, da je s svojo nadpastirsko besedo tako močno vplival na moralni razvoj zlasti po svoji obširni škofiji. Če bi Slomšek ne storil nič drugega kot to, da je dal pred enim in pol stoletjem slovenskemu človeku v roke knjigo, je storil za naš narod dovolj in zasluži trajno priznanje ter spomenik. Z ustanovitvijo Mohorjeve družbe leta 1852 je naučil Slovenca brati, navdal ga je z ljubeznijo do materinega jezika ter z branjem razširil njegovo kulturno obzorje. Nepismenost je v našem narodu domala izginila prav po njegovi zaslugi.

In koliko lepega nam je Slomšek ohranil: nauke, ki so nam v bistvu prav tako koristni danes, kot so bili Slomškovim sodobnikom. Tudi nam izseljencem, ki živimo v svetu druge narodnosti in drugega jezika, pa pri tem morda pozabljamo na lastni jezik, ki vsekakor je vreden, da ga cenimo in ohranimo. Njegove so besede: "Naš slovenski jezik je božji dar, nam Slovencem izročen; ne zato, da bi ga zanemarjali, po nemarščini celo izgubili... Božja volja je, da bi svoj jezik čedili, lepo obogatili... Ljubimo v prihodnje svojo domovino, ljubimo svojo govorico materno, pa ne le v besedi, temveč v dejanju in resnici, iz čiste ljubezni do Boga in pa do svojega roda!"

Iz našega izseljenskega življenja v Avstraliji naj povem, da smo imeli že kar vroče debate: nekaterim se ne zdi važno, če slovenska mladina v izseljenstvu ohrani slovenski jezik ali ne. Saj lahko čuti slovensko tudi brez znanja slovenščine, sem slišal že večkrat. V dokaz pa omenjajo Irce, ki so izgubili svoj jezik in ostali po narodnosti Irci, pa naj živijo doma na Irskem ali kjerkoli po svetu. In omenjajo Žide, ki imajo samo še obredne molitve v svojem jeziku, pa so vseeno ostali Židje. Irci so pod pritiskom celo v svoji domovini, na Irskem, svoj jezik zamenjali za angleščino (zdaj ga skušajo zopet vpeljati). Žide pa povezuje, kjer koli po svetu so raztepeni že dolga stoletja, vera Stare Zaveze in družji jih prav tako ravno stoletja dolgo preganjanje in raztepenost. Faktor vere je pri njih tako močan, da skoraj nadomešča narodnost, prav gotovo pa je njen bistveni del. Brez vere pa bi Židje že zdavnaj utočili v tujih kulturah. Glede Ircev v izseljenstvu bi pa rekel lahko tudi to, da sem jih srečal že kar precej, ki zares pokažejo irsko pripadnost na dan svetega Patrika ob deteljici in zelenem pivu, pa mislijo, da je to kar zgovoren dokaz, od kod izvira njih rod. Toda, kaj je to res dovolj? Iz prakse vemo - vsaj pri nas v Avstraliji je tako - da naša narodna skupnost izgublja mladino. Najprej pa se prične z jezikom. Tisti, ki se trudijo ohraniti in vsaj za silo obvladati slovenski jezik in ga govore doma s starši - nič ne de, da je dialekt in tudi spet in spet ponavljanje istih napak - bodo vedno ostali del narodne skupnosti. Zdi se mi, da je od neznanja jezika do odklona narodne pripadnosti gotovi skupnosti samo en korak. Če se motim za vaš kanadski primer, rad vzamem besedo nazaj, a prepričan sem, da je slovenski jezik le nekaj bistvenega za sprejem in ohranitev ter spoštovanje naše kulture, ki ni le v potici in kranjski klobasi, v slovenskih melodijah za ples in zabavo, ampak vse globlja in resnejša, zato pa tudi vredna, da je del multikulturnega življenja proč od matične dežele.

No, ker sem omenil multikulturnost, ki jo danes goji tako Kanada kot naša Avstralija: Slomšek nam je dal nauk celo za multikulturnost. Saj je napisal besede: "Edino pravi razloček med resnično krščansko ljubeznijo do svojega naroda in med puntarskim, poganskim nacionalizmom je tale, da vsaka iskrena ljubezen isto čustvo tudi pri drugih

37. SLOVENSKI DAN

nadaljevanje s strani 5

narodih dopušča, jih spoštuje in časti; krivi nacionalizem pa, sam v sebi popačen in ostrupljen, v protislovju s svojim lastnim narodnim sanjarstvom, le sovražstvo in zaničevanje drugih ljudskih narodnosti ali naravnost oznanjujejo ali vsaj na tihem na njih pogin meri." Jasne in odločne besede, napisane in izgovorjene pred skoraj 150 leti, pa kot nalašč za naš čas, ki naj bi potekal v strpnosti in razumevanju ter priznanju temeljnih človekovih pravic, med katerimi je jezik vsekakor ena osnovnih.

Kako dolgo bi živela zamejska narodna manjšina, ki bi se odrekla svojemu jeziku? Najbrž ne dolgo. Zato zamejske oblasti skušajo najprej ovirati govorico, šole, tisk. Pa stavimo isto vprašanje izseljenski skupnosti nekje daleč od matične dežele. Saj bo tam nevarnost še večja, ker po teritoriju ni zveze z matično deželo, okoliščine pa slabše. V obzir moramo vzeti tudi dejstvo, da nujno pada moralni vpliv ob grenki zavesti, da je sleherna izseljenska skupina obsojena na počasno pa gotovo smrt. Če reka nima dotoka, mora usahnuti. Tako je z izseljensko skupnostjo, ki ji stari člani umirajo, mladi polagoma odpadajo, novega dotoka priseljencev iz matične dežele pa ni več. Brez ohranitve jezika se bo skupina nujno kmalu zlila v enoto ljudstva med katerimi živi. Vsa leta v izseljenstvu sem poudarjal, da držimo, kar imamo, dokler bo le mogoče. Razvoj gre svojo pot tudi brez sile z naše ali katere koli strani. Kar bomo mogli ohraniti s podaljševanjem narodnega življenja, bo dobro in prav. Zavedati pa se moramo svoje dolžnosti do tu rojene slovenske mladine, ki ji naj bi bila ljubezen do slovenskega jezika bistveni del spoznavanja slovenske kulture.

"Jezik je temeljna sestavina kulturne identitete", je nedavno, v letošnjem januarju, sklepal tržaški Ustavni sodni zbor. Vemo sicer, da je v praksi za našo manjšino na italijanski strani marsikaj drugače. A če tega pravila v praksi ne upošteva država, v kateri živi manjšina, bi bilo stokrat bolj žalostno, če bi se temu zlatemu pravilu odpovedala manjšina sama. In če to velja za manjšino, je še toliko večje važnosti za izseljenstvo, ki še hoče ostati del narodne skupnosti, pa četudi daleč za morjem.

Naj končam Slomškov del z njegovo vzpodbudo nam vsem: "Nas Slovence naj bistri prebrisana glava. Glava in srce dajeta možu poštenje in čast. Lepo naj bo cvetje našega uma, pa tudi sad našega dejanja obilen! Naj cvet brez sadu ne odpade! Slovenci, Boga ne pozabimo, vse za nebesa in domovino storimo! Prijatelji, nikar ne pozabimo, da smo poštene Slovenci!"

Naj se ustavim še pri tretjem svetilniku na naši izseljenski poti. Menda imam prav, da smo večina tukaj zbrani - begunci po zadnji vojni in naši krvavi revoluciji. In otroci, tu rojeni v begunskih družinah. S ponosom lahko poudarimo: Smo ROŽMANOV ROD! Odšli smo od doma v in po letu 1945 ter se v nekaj letih raztepli po svetu z grenko zavestjo v srcu, da so se za nas vrata v deželo pod Triglavom zaprla za vedno. Saj takrat ni bilo izgleda, da bi se komunizem skrhal v teku naše življenjske dobe. Drugače je odhajati v svet prostovoljno, v iskanju nove, boljše zemlje, kot so delali in še delajo mnogi drugi izseljenci - pač iskalci boljših življenjskih možnosti. Mi smo odšli prisiljeni, v skrbi za lastno življenje, ko je komunizem zavladal nad rodno deželo. In z nami je šel tudi naš vladika, naš Mojzes, četudi je zapuščal Ljubljano v prepričanju, da gre le za kratek čas zaveznikom naproti, v brigi za narod, da bi zanj posredoval, v resnici pa tudi on za vedno, saj ga je potem v tujini doletela smrt. To je bil naš nekrvavi mučenec DR. GREGORIJ ROŽMAN, ki nam je bil vsa leta zdomstva prav do svoje smrti opora in spodbuda s svojim čudovitim zgledom in prepričljivo besedo nadpastirja. Nekrvavi mučenec, sem dejal. Da, mučenec, četudi ni prelil svoje krvi za vero, a trpel je duševno toliko hujše muke: krivično ožigosan kot sovražnik naroda in izdajalec, ločen ne po svoji volji od svoje škofije, po vojni obsojen kot kolaborator z okupatorjem in vojni zločinec... In vse to po rojakih, ki so dobro vedeli, da je vsa propaganda proti njemu kakor tudi obsodba ena sama velika laž, da mu sami v ljubezni do naroda ne sežejo niti do gleženj. Štejem si v čast, da sem bil s škofom Rožmanom zelo povezan prav od pete gimnazije, ko sem ga mimogrede zaprosil, če bi mi pridigal na novi maši. Veselo me

je pogledal - petošolca - in takoj odgovoril z Da! In držalo je. Ne le pridigal, tudi posvetil me je v duhovnika leta 1950 na ameriških Brezjah, v Lemontu. Sem pa ob vsaki priliki v zvezi z njim odkrival trpko bolečino, a vdano spejeto iz božjih rok, ki ga je rezala v dno srca. Ko sem mu na primer poslal voščilnico z najboljšimi željami za srebrni škofovski jubilej, mi je tako lepo odgovoril: "Kaj morete voščiti ločencu za srebrni jubilej poroke? Tako se počutim jaz, ločen od svoje drage škofije...."

In vendar: božja previdnost nam ga je poslala, saj drugače bi bila naša begunska pot brez njega še temnejša, še bolj spolzka in nevarna. Sam Bog najboljše ve, koliko dobrega je storil med nami, kolikim je ohranil vero in narodnost in pokončnost, da niso omagali pod različnimi pritiski tujine in domovine.

Letos poteka petdeset let od krivične Rožmanove obsodbe, sodne burke lahko rečem - prav je, da se ga spomnimo in se mu iz srca zahvalimo za vse. Čas bi že bil, da se naša Slovenija zgane in prizna krivice, s katerimi je rdeči režim umazal Rožmanove ime, pa prizna tudi ostale krivice, storjene med in po končani vojni. Saj še trdijo nekateri, da ni bilo nobenih krivic, da tudi revolucije ni bilo - kljub mnogim spomenikom revoluciji in kljub člankom ter izjavam na proslavah preteklih let enoumja.

Kdor je računal prehod v demokracijo po hitri in gladki poti, je malo poznal komunizem, ki je bil in je še - po besedah škofa Rožmana - "največje zlo za slovenski narod". Ko v rodni domovini le uživamo vsaj delno demokracijo in pričakujemo uspešni konec počasnega razvoja, ki končno mora pustiti enoumje v pozabi preteklosti, moramo biti Bogu hvaležni za sleherni korak pravi svobodi naproti.

Res je doma še toliko nepopravljenih krivic. A končno morajo biti poravnane, pota zravnana, med ljudmi pa iskrena in trajna sprava. Za primer iz naših vasi: Pred dvema tednoma sem bil gost družine v eni gorenjskih vasi. Njih drugi sosed je med revolucijo bil znan likvidator in je tudi ropal po hišah. Danes je vase zaprt, z nikomer se ne družijo, tudi v cerkev ne hodi. In še vedno ima pa birmansko uro mojega gostitelja in ni govora, da bi jo vrnil. Na spravo z njegove strani še dolgo ne more priti, dasi so mu vasčani odpustili, odpustil mu je tudi lastnik ure prav po zgledu škofa Rožmana. Škof Rožman nas je vse z zgledom učil odpustiti, saj je sam priznal, da sleherni večer moli za Titovo spreobrnjenje in za spreobrnjenje svojih mučiteljev komunistov. Zanje je daroval tudi bolečine svoje zadnje bolezni in svoje smrtne muke.

Krivični sramotilni steber pred škofijo se je umaknil, četudi nekateri danes kričijo, naj ga škofija ponovno postavi na svoje stroške - kakšen nesmisel! Naj bi prišel čas, ko bo truplo našega nekrvavega mučenca položeno v domačo zemljo, za katero je živel in delal, za katero je molil, za katero je žrtvoval tudi svoje dobro ime.

Da, dragi kanadski rojaki, smo Rožmanov rod! Zato spoštujmo in posnemajmo njegov čudoviti zgled: zgled potrpežljivosti, zgled odpuščanja in sprave, zgled molitve za slovenski narod, da bi se končno rešil vpliva komunizma ter zaživel v resnični svobodi in pravi demokraciji. Toliko stvari še kliče po pravični spremembi, pa žal tožijo doma, da je danes Cerkev še mnogo bolj napadana kot je bila v zadnjih letih pod komunizmom. Kot da bi se sam Satan zavzel z vsemi silami, da bi strl Cerkveno avtoriteto, uničil pri mnogih slabotnih njeno pravo podobo in jo prikazal kot protinarodno ustanovo. Da, Cerkev je bila predstavljena celo kot tujka, po 1250 letih je bila prideljena tujcem, ki naj ne dobe vrnjene po nekdanji oblasti ukradene imovine. Žalostno dejstvo, ki pa nas ne sme razočarati. Že škof Jeglič je v Celju leta 1937, nekaj dni pred svojo smrtjo, naravnost preroško napovedal hude čase našemu narodu in poudaril: "Satan ima svojo fronto - Kristus jo ima tudi!" Janez Pavel II. pa je letos v Sloveniji poudaril: "Naše stoletje je močno izkusilo, kaj pomeni graditi na pesku ideologij, ki prezirajo Boga. In mar se ni naše stoletje prav zaradi tega kopalo v krvi nedolžnih in mučencev? Tisti, ki gradijo svet brez Boga, ga gradijo samo proti človeku, proti njegovemu pravemu uresničenju in sreči." Iste misli je med vojno in po njej tolikokrat poudarjal škof Rožman, ki nam je doma med leti revolucije odpiral oči, po vojni v begunstvu pa nas tolažil, naj zaupamo v Boga in Marijo ter ostanemo zvesti Cerkvi in narodu.

Le ostanimo, dragi kanadski rojaki, ponosni Rožmanov rod! Kjer koli že smo - in tudi - ko obiskujemo našo drago rodno deželo, kjer še celo nekateri dobri katoličani nekako plašno omenjajo škofa Rožmana. Komunistom je res uspelo umazati in zmaličiti njegovo podobo - za nas pa je in mora ostati njegova podoba-podoba velikega nadpastirja in narodnjaka, podoba svetniškega zgleda, ki je ljubil resnico in neustrašeno obsojal krivico ter vse svoje življenje delil dobro na levo in desno, saj je skušal rešiti smrtne obsodbe

tudi tajnika komunistične partije, Toneta Tomšiča. Kar je imel z okupatorjem so bile prošnje za zaprte rojake. Ko danes gledamo nazaj na pet desetletij po vojni in revoluciji, bi moral vsak resnicoljubnež priznati, kako prav je imel, ko je razkrinkaval "največje zlo". In to zlo žal še spletkari ter dviga glavo, da ne omenjam zlih posledic povojnega enoumja, ki se kažejo na vsakem koraku. Ena teh podedovanih bolezni je pomanjkanje poštenosti v zasebnem življenju kot na delovnem mestu, ki mu - kot izgleda - kar nihče ni kos zaustaviti razvoj. Zgodbam o lastninjenju podjetij sem sprva kar težko verjel, da so sploh mogoče, pa so dejstvo, na račun narodne imovine in ekumenskega napredka. Med mladimi zakonskimi pari, ki se predajajo uživaštvu in potrošništvu, ni smisla za družino. Zato občutno upadanje rojstev. Če narod v tem ne bo nastopil nove poti, bomo v kratkem času enostavno izumrli, sami sebi izkopali prerani grob. Kaj nam bo potem pomagala samostojnost, ki smo si jo po tolikih stoletjih in s težavo pridobili. Tako malo je res idealne mladine, saj je rastla brez verouka ter poslušala v šoli - in v nekaterih slovenskih šolah žal poslušala še danes - laži o Cerkvi, norčevanje iz vsega božjega, potvarjanje zgodovine, zlasti zadnjih desetletij. Ob vsem tem pa se dviga število narkomanov, pa tudi samomorov, s katerimi smo se povzpeli Slovenci na drugo svetovno mesto. Res rekord, ki nam ni prav nič v čast.

Vse to nam ne more in ne sme biti vseeno, saj smo Slovenci po svetu še vedno del tega preizkušenega naroda pod Triglavom. Potrebuje našega zgleda - vsak poedinec šteje - potrebuje naših molitev. Ko obiskujemo rodno domovino in seveda tudi naša romarska svetišča - Kočevski Rog pa Teharje in druge z mučeniško krvjo posvečene kraje: ne pozabimo priporočiti naš rod mučenim in padlim za dom in rod. Enkrat so ga branili, zanj so trpeli in prelivali svojo kri. Naj mu zdaj izprosijo pri Bogu zmago nad silami zla, duhovno prenovu in vsestranski napredek. Prav izseljenci begunci imamo pri tem svojo posebno nalogo. Spominjam se, da je škof Rožman ob neki priliki dejal: "Globoko verujem v božjo previdnost. Bog že ve, zakaj smo morali v tujino." Res. Kaj nismo ravno mi v zdomstvu ohranili živo resnico o medvojni in povojni politiki doma, o revoluciji, o njenih žrtvah? Doma še skoraj misli niso smeli o vsem tem, kaj šele govoriti. Ko sem dobil v pomoč za delo med avstralskimi Slovenci prvega duhovnika, redovnega sobrata iz Slovenije, je šele pri nas v Avstraliji zvedel o povojnih množičnih pobojih. Brez begunske dejavnosti, posebno na polju tiska in zlasti tudi proslav kot je tale, bi resnica vsa zaprašena morda obležala, gotovo pa ne bi našla tak hitro in tako močno poti na dan, čim je prišla svoboda. Toliko knjig, izdanih v tujini, je bilo zdaj doma ponatisnjenih, od Črnih bukev do Debeljakove Črne maše, od tragedije Teharj do Kočevskega Roga. Danes se povojnih zločinov ne da več skrivati, so pa žal še vedno ljudje, ki jih taje, ki se ob njih sprenevedajo.

In glejte, kaj smo prav izseljenci doprinesli k priznanju Slovenije s strani držav, kjer živimo! Zadeve naše samostojnosti smo prinesli v dnevne časopise, radijske in televizijske sporede, prirejali demonstracije, pisarili oblastem in obiskovali politike. V Avstraliji smo prišli do Prvega ministra. Uspeh ni izostal, saj je bila Avstralija prva izvenevropska dežela, ki je pred petimi leti priznala slovensko suverenost.

Da, lepo je biti Rožmanov rod! Bral sem vrstice slovenske učiteljice iz Argentine, Marije Ines Fink Grintal, ki je bila letos v januarju prvič v Sloveniji, na učiteljskem tečaju. Tako lepo je napisala: "Dolgo so nam bila zaprta vrata domačije. O Sloveniji so mi pripovedovali starši in stari starši, govorili so s ponosom, ljubeznijo in bolečino. Vzhičena od radosti, ganjena do solz in z grenkobo v srcu zdaj

SLOVENIJA V BENETKAH

V Benetkah že dolga stoletja obhajajo "poroko z morjem", ki se vrši na Vnebohod (beneško Sensa) in se zato tudi naziva Festa de la Sensa. Ob tej priložnosti je benečanski dože vrgel v morje zlat prstan z slavnostne galeje na čelu velikega sprevoda razkošno opremljenih bark in čolnov ob vходу v Benetke z morja, blizu cerkve sv. Nikolaja na Lidu. Tako naredi tudi danes benečanski župan.

Že kako leto je odtega, ko Benečani povabijo k udeležbi na tem prazniku tudi eno izmed dežel, ki mejijo na Sredozemlje. Letos so povabili Slovenijo.

Misel na Slovenijo je osvojila organizacijska skupina praznovanja potem, ko so prebrali italijansko izdajo znamenite knjige "Veneti, naši davni predniki" (napisali Šavli, Bor, Tomažič). Skupina je takoj navezala stik z dr. Šavlijem v Gorici, ki ji je svetoval, naj povabijo k sodelovanju oblikovalca Oskarja Kogoja, pa mešani zbor iz Vrtojbe, in naj predložijo prošnjo za udeležbo na prazniku slovenski vladi. Organizatorji so to upoštevali, in povabili tudi nekaj županov s Primorske (ki so kasneje udeležbo v zadnjem trenutku odpovedali). Obenem so predlagali, naj bi ob odprtju praznika dne 16. maja uradno predstavili knjigo o Venetih. Do tega je tudi prišlo.

Na omenjeni dan je bilo slavnostno odprtje praznika v palači ob Mostu vzdihljajev, blizu Doževe palače pri sv. Marku. Ob prisotnosti predstavnikov

oblasti in občinstva je bila odprta razstava kipov Oskarja Kogoja, ki ga je predstavil ugledni kritik prof. Concina. Predsednik organizacijskega odbora Paterno je še pred tem pozdravil vse navzoče in poudaril pomen praznika. Predstavnica slovenske vlade je prinesla pozdrav Slovenije.

Sledila je predstavitev knjige o Venetih. O knjigi in o skupnih koreninah srednje-evropskih ljudstev je spregovoril dr. Šavli. in po njem tudi g. Ivan Tomažič. Kot predstavnik občine Benetke je o pomeni narodnosti za današnji čas spregovoril občinski odbornik in univerzitetni profesor Zanetto, ki je prinesel tudi pozdrav benečanskega župana.

Navzoči so bili številni predstavniki tiska in tv-hiš. Tudi iz Slovenije. Vendar pa ljubljanska tv o predstavitvi knjige o Venetih ni poročala ničesar, temveč le o razstavi Oskarja Kogoja.

Za takšno blokado v poročanju so kmalu izvedeli tudi benečanski organizatorji. Njihov prvoten vtis o novi demokratični Sloveniji je nekoliko zbledel, saj so kaj hitro dognali, da gre blokado pripisati jugoslovanskemu aparatu, ki je še na položajih v Sloveniji. Do tega sklepa so prišli tudi zato, ker so bili ob obiskih Slovenije deležni prosrbske propagande. Eden od srbskih zaupnikov jim je celo dopovedoval, da je v zadnji balkanski vojni Srbija žrtev hrvaške in slovenske zarote in da morajo to posredovati italijanskemu tisku. Ob

takšnih izkušnjah ni bilo več daleč do prave podobe današnje Slovenije.

Na prazniku v Benetkah so Slovenci napravili izreden vtis tudi ob sklepu, v nedeljo 19. maja. Po slavnostni poroki z morjem je pri sv. Nikolaju sledila slovesna maša, pri kateri je pel mešani zbor iz Vrtojbe. Vsa cerkev je prisluhnila melodičnemu petju, ki ga Italijani ne poznajo. V prvih vrstah so bili kot častni gosje župan Benetk, podžupan Trsta, župan Reke in drugi. Poleg tega tudi predstavniki vojske, generali in oficirji, ker je vojska bistveno sodelovala pri organizaciji praznika.

Po klopih so bili razdeljeni tudi listi s prevodom petih pesmi. Pozornost in navdušenje sta nenehno razsela. Ob koncu, ko je mešani zbor 45 pevcev s tenorjem zapel Jerebovo "Marija, Morska zvezda", se je občinstvo, vidno ginjeno, dvignilo in burno zaploskalo. Tako lepe maše še niso doživeli. "Ob takšnem petju bi vsi hodili v cerkev", je komentiral eden od domačinov. Pred cerkvijo pa je bil postavljen kip venetskega konja, ki ga je dal izdelati Oskar Kogoj.

Pevski zbor iz Vrtojbe, čudovito uglašen, je imel popoldne še poseben koncert slovenskih pesmi. Bilo je enkratno. Slovenija je prišla kot pojem kulturnega naroda v zavest beneških ljudi. Mnogi si jo hočejo sedaj ogledati in jo odkriti v pravi podobi.

SLOVENIJA V ATLANTI

OTVORIVENE SLOVESNOSTI STOLETNICE OLIMPIJSKIH IGER V ATLANTI

WORLD'S MOST SENIOR OLYMPIAN PACKS FOR ATLANTA VISIT

MR. Leon Štukelj is a Slovenian legend. Nearly as old as the Summer Games. Mr. Štukelj is the world's oldest Olympic champion. (The Christian Science, july 10, 1996, p.15)

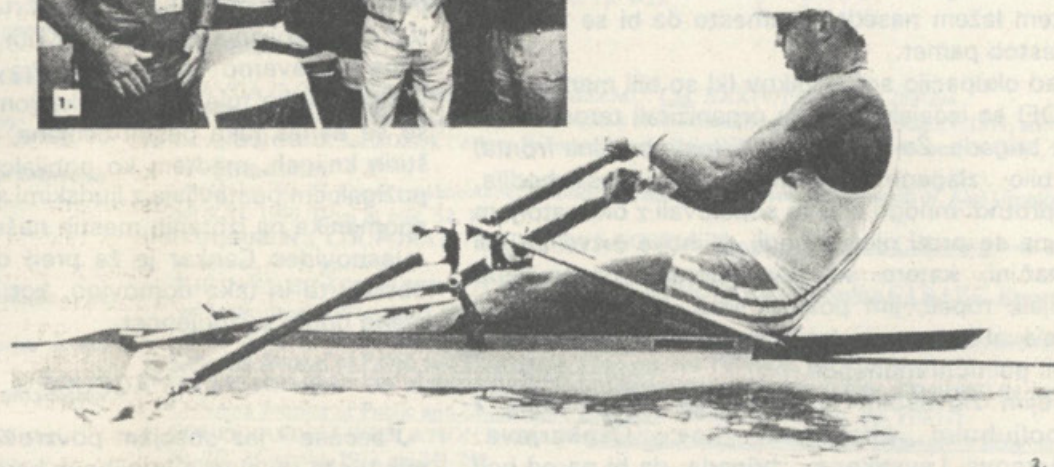
Nekdanji olimpijski prvak, Leon Štukelj, je bil na povabilo Mednarodnega olimpijskega odbora predstavljen pri otvoritvenih slovesnostih stoletnice olimpijskih iger v Atlanti. Pri starosti 97 let je Leon Štukelj najstarejši živeči olimpijski prvak. Štukelj je dobil prve zlate kolajne v komperaciji na paralelnih drogih in moški splošni gimnastiki na olimpijskih igrah v Parizu 1924. Štiri leta pozneje v Amsterdamu je dobil tretjo zlato medaljo kot prvak na krogih. Skupno na Svetovnem prvenstvu in Olimpijadah si je Štukelj pridobil 17. medalj.

Leon Štukelj je bil rojen v Mariboru, po klicu jurist in je kot sodnik deloval v Novem mestu. Pod partizani je bil prisilno mobiliziran in zaradi svojih protikomunističnih nazorov vržen v zapor. Po nemški okupaciji so bili priporniki, med njimi tudi g. Štukelj, oblečeni v partizanske uniforme, uvrščeni, da bodo ustreljeni. Izkaznica o njegovem tekmovanju na olimpijadi v Berlinu leta 1936, mu je rešila takrat življenje.

Pred šestimi leti je Leon Štukelj izdal svojo prvo knjigo "My Seven World Championship". Knjiga ni samo njegov življenjepis, ampak tudi zanesljiv zgodovinski dokument o svetovni gimnastiki.

Še vedno aktiven, g. Štukelj podpira razvoj sporta in olimpijsko gibanje v Sloveniji in je tudi ustanovitelj Olimpijskega odbora v Sloveniji. Leta 1987 je dobil nagrado od "Olympic Order of Samaranch". Pred kratkim je Slovenska narodna hranilnica izdala zlati kovanec z vtisom - Leon Štukelj.

Peter Pavlin

1. President Milan Kučan with Leon Štukelj-the Legend.
2. Iztok Čop
3. Alenka Kejžar
4. Rajmond Debevec

SLOVENIJA - MOJA DOMOVINA

1. "DOMOVINA TI SI KAKOR ZDRAVJE"

Slovenija se je pred nekaj leti osamosvojila. Uporabljati se je začela priljubljena krilatica "Slovenija moja dežela". Neštetokrat ponavljana maj bi bila izraz slovenskega superpatriotizma, vendar me ni mogla prepričati. Čigava naj bi Slovenija sicer bila, če ne naša, slovenska? Krilatica je bila tudi nesramno izrabljena: videl sem, kako so jo Srbi izzivalno pripenjali na prsa čes, da je to prav tako njihova dežela. Z njihovega velesrbskega stališča je to bilo razumljivo in popolnoma zakonito.

Zakaj ne bi mogli preprosto reči: "Slovenija - moja DOMOVINA?" Kot deželo jo je mogel lastiti kdorkoli, a kot DOMOVINO jo moremo nazivati samo mi, rojeni Slovenci.

Sama beseda DOMOVINA vzbuja tople občutke, zlasti še njim, ki so jo izgubili, ki žive na tujem. Že stari Rimljani so bili vneti domoljubi, saj so bili pripravljeni dati za svojo domovino tudi življenje. Dulce et decorum est pro patria mori - jim je bilo geslo. Umreti za domovino jim ni bila žrtev, temveč čast in zadovoljstvo. Kako plemenito prepričanje!

Vsi narodi svojo domovino ljubijo, se vnemajo zanje. Pesniki jo z navdušenjem opevajo, narodne pesmi jo poveljujejo. Še prav posebno pri Slovencih: naša domovina je majhna, skromna in ljubka, tako blizu naših src. Kolikokrat smo kot otroci v ganljivem vzhičenju prepevali: "Bodi zdrava, domovina - mili moj slovenski kraj, ti prekrasna, ti edina - meni si zemeljski raj...".

To je ena sama od neštetih domoljubnih pesmi. Kdo ne pozna Cankarja, velikega domoljuba, ki je svojo domovino videl kot "raj pod Triglavom"? Gornji naslov je povzet po njem. Na žalost mu ni bilo dano, da bi domovino užival dolga leta. Premlad je umrl. Vse svoje kratko življenje je oboževal z vsem srcem svojo mater in svojo domovino.

Veliki rodoljub Slomšek je svoj narod učil: "Vsak narod spoštuj, a svojega ljubi!" Ljubi svojo deželo - svojo domovino.

Za nove generacije je pojem domovine postal izraz starokopitnosti. Njihovi učitelji so jim pridigali le o "sovjetski" domovini, o velikem Stalinu in o internacionalizmu. Njihova rodna zemlja je izgubila svojo vrednost. Pomen rodoljuba je postal soznačnica z zaostalostjo in arhaično sentimentalnostjo.

2. "DOMOVINA, TI SI KAKOR VLAČUGA..."

Kdor te ljubi, se mu posmehuješ". Tudi to grenko obsodbo je napisal domoljub Cankar. V svoji gorečnosti je doživel razočaranja, ki so ga privedla do tako trpke izjave. Prizaneseno mu je bilo doživetje izprijenosti po zadnji vojni, ko zaslepljeni internacionalci niso hoteli nič vedeti o svoji domovini. Navduševali so se nad "sovjetskim rajem", za stalinistične orgije "nasilstva", za pridobive revolucije in za surovost enoumne diktature. Značilno za diktaturo je, da zavrača moralne vrednote: zločin postane krepost. Revolucija je bila socialistična utopija. Njeni nasilni izvajalci so narodu uspešno lagali, da se borijo za narodov blagor, za ljudsko srečo in napredek. Ljudje so tem lažem nasedali, namesto da bi se zanašali na lastno pamet.

Med okupacijo sovražnikov (ki so bili manj surovi od OF) so izdajalci naroda organizirali teroristične OF - brigade. Že samo ime OF (osvobodilna fronta) je bilo zlagano. Of nikogar ni osvobodila. Nasprotno: mnogo bolj so sodelovali z okupatorjem kot pa se proti njemu borili. Njihove žrtve so bili domačini, katere so revolucionarji neusmiljeno pobijali, ropali, jim požigali vasi. Kdor ni z njimi sodeloval so ga razglasili za izdajalca, sami pa si lastili politični monopol.

Svojim zlovesčim brigadam so dajali imena z domoljubnim prizvokom kot: Cankarjeva, Prešernova, Levstikova... brigada, da bi narod bolj uspešno varali, naše velike narodnjake pa kompromitirali. Kaj so imeli nekdanji pesniki in pisatelji skupnega s tedanjimi partizanskimi tolpmi? Slovenski narod se je moral kljub temu bolj braniti pred svojimi lastnimi nasilnimi brati in mnogo manj pred okupatorji.

OF in partizanstvo se je v glavnem izživljalo v Ljubljanski provinci pod italijansko okupacijo. Prav ti borci so v aprilu 1941 leta pred Italijani pobegnili

iz fronte, odvrgli orožje in veseli vriskajoč odhajali iz bojišča domov, kar se je takrat smatralo za veleizdajo. Če bi ostali ti slavni borci potem vsaj doma na zapečku, bi neizmerno več koristili slovenskemu narodu, odnosno mu mnogo manj škodovali, kot so to kasneje storili z OF in revolucijo. Vsakdo, ki je znal primerno presoditi po zdravi pameti, je lahko uvidel, kako se bo vojna končala. Samo počakati je bili treba na dokončno zmago zaveznikov.

"Osvobodilci" so proti vsakemu razumu počeli dejanja, ki jih niti ni bilo moči primerjati z dejanji Hunov in Turkov. Začeli so pobijati mirne in poštene Slovence, ropati, pleniti in deželo po mili volji pustošiti. Čim večji je bil zločin, temvečja je bila "zasluga" za novi red. Odpovedal je razum, etike ni bilo več. Kaj nismo Slovenci že dvanajst stoletij spoštovali etiko krščanstva, ki uči: Ljubi svojega bližnjega...?

Celo bivši lemenatar Kocbek, ki se je s svojo krščansko mladino tako naivno priključil OF-mafiji, je pozabil za daljšo dobo svoje krščanstvo. Splošno razbrzdanost in nasilje je legitimiralo tudi Kardeljevo povelje partizanom: "Duhovnike in oficirje pobijte!"

Prvi so bili skozi stoletja skoro edini slovenski razumniki, narodni buditelji in vzgojitelji, a drugi so bili že po samem namenu protivniki komunistov. Veliko pove o OF-morali Kidričev primer. Kidrič je na Dunaju slučajno padel v roke Hitlerjevega Gestapo, ki bi mu z lahkoto zavrnil njegovo kariero. Dr. Ehrlich je v svoji dobroti hotel zaporniku pomagati. Šel je na Dunaj in uspel, da so Kidriča izpustili na svobodo. Ni vedel, da bo on med prvimi slovenskimi komunističnimi žrtvami. "Hvaležni falot" Kidrič ga je dal ubiti pred Ljudskim domom sredi Ljubljane.

Ponoreli del Slovencev je med vojno šel k partizanom in se fanatično vrgel v borbo za osvobodjenje dežele, v resnici pa v pustošenje dežele. Kdor je bil pri zdravi pameti, je mogel takoj spoznati, da sta tovariša Kardelj-Kidrič in njuna mafija borijo za revolucijo in komunistično oblast, ne pa za nekako domovino in svobodo naroda. "Narodi morajo izginiti" je učil Trocki. Zato po ruski revoluciji 1917 ni bilo več Rusov in ne Rusije temveč samo brezosebni naziv SSSR (Sojuz Sovjetskih Socialističnih Republik) Bilo bi naivno misliti, da niso naši partizani vedeli, da se borijo za komunizem.

"Hvaležna domovina" je to zločinsko, prostaško in podivjano sodrgo povzdignila v narodne heroje. Kakšna zaslepljiva zlobnost! "Heroji" dobivajo sedaj izredno visoke pokojnine (450.000 tolarjev mesečno), dočim na primer bolniška sestra, ki je vse življenje trdo delala, mora živeti na štirideset tisočni mesečni pokojnini. Zdravniki so morali stavkati, da so dobili plače sorazmerne s partizanskimi.

Slavnim partizanskim herojem pa manjka herojstva; zakaj po tolikih letih ne priznajo svoja grozodejstva nad svojim narodom in si s tem vsaj formalno operejo pred zgodovino svoje krvave roke?

Pred kratkim je izšla že druga knjiga, ki opeva partizansko slavo (imajo jih v načrtu štiri) s pesmimi iz "časa ubijanja in smrti". Kritika poveljuje do neba to klaverno "pesništvo". Prav gotovo so take teme za liriko tuje celo Culukafrom! V Sloveniji pa so še danes take pesmi cenjene, saj jih tiskajo v štirih knjigah, medtem ko pobijalcem, roparjem in požigalcem postavljajo z ljudskimi sredstvi bronaste spomenike na izbranih mestih naše prestolice.

Jasnovidec Cankar je že pred osmimi desetletji obsodil to in tako domovino, kot bi že tedaj slutil njeno bodočo izprijenost.

3. J'ACCUSE...

J'accuse - jaz obsojam povzročitelje, aktivne in mlačneže revolucije in njihove heroje, ki so narodu zahrbtno potvarjali krvavo revolucijo, sebi prigrabili vso oblast, izvajali nebrzdani teror, uničili na deset tisoče življenj, da še danes sede na vodilnih mestih in delijo narodu "pravico" po svojih zlobnih nazorih in namenih.

Z gnevom obsojam to zločinsko bando, istočasno pa želim počastiti spomin nedolžnih in nesmiselnih žrtev, ki jih ti demoni preteklosti nosijo na svoji črni vesti. Z grenkobo obsojam (z nekaj izjemami) ta

hlapčevski narod, da je ohranil tudi po vsej navidezni demokraciji na krmilu one, ki so imeli od prejšnjega režima koristi. Obsojam, da dekomunizacija še do danes ni izvedena, da stara mentaliteta še obstaja v glavah novejših generacij. Povsod so še vodilni ljudje, ki smo jih prej videli kot slepe privržence pri omejevanju svobode in pri zlorabljanju človekovih pravic. Sramotno je, da našo prestolico še vedno "krasijo" spomeniki osebnosti, ki so odgovorni za zločinstva nad lastnim narodom. Socialistična diktatura je bila utopija in nasilniki so zavestno lagali, da jim gre za narodov blagor, za ljudsko srečo in za sijajno bodočnost v sovjetskem raju. Nerazsodno ljudstvo, ki je v tedanjih težkih razmerah na lastni razum pozabilo, je podleglo demagoštvu komunističnih agentov.

Slovenci so bili že 12 stoletij pošten, kulturen in veren katoliški narod. Ne morem razumeti, zakaj so si po osvoboditvi izbrali tedanjega komunističnega protestantske vere (toda načelno brezbožca), nestalnega karakterja, ki se obrača po vetru in z njim narod.

Slovenci so bili vse do zadnje vojne po prirodi pohleven, priden in predvsem miroljuben in človekoljuben narod. Divjino v kateri so se pred 15 stoletij naselili in kjer danes živijo, so s trudom in spretnostjo preoblikovali v "raj pod Triglavom". Ne z orožjem in nasiljem, temveč z razumom in pridnimi rokami. Vojnih pohodov in osvajanje tujega niso poznali. Nasprotno: bili so gostoljubni tudi do tujcev. Bili so dobrodušni ljudje in zanesljivi sosedi.

Nedavno jih je nekdo v "Delu" popolnoma drugače opisal: "Slovenec je nekdo, ki ne ve, kaj hoče, zrel kvečjemu za kak protektorat. Ker ne ve, kaj hoče, tudi ne ve, kam je namenjen. Ostane mu, da se primerja z drugimi. Zato računa v markah in ne tolarjih..." Če je danes tako, je po zaslugi onih, ki so jim postavili bronaste spomenike. Verjetno bo, da rečena označba res velja za današnji rod. Izpridila ga je "tuja učenost", ki so jo slovenski renegati prinesli iz azijske strani. Ti brezvestneži in neskrupulozni avanturisti so v ta "raj pod Triglavom" prinesli razbojniško ideologijo in jo dobrodušnemu narodu z vso gorečnostjo fanatikov vcepili v glavo. Poedinci so morda tudi verjeli, da gre za svobodo a ne revolucijo.

Tako je prišlo predvsem v od Italijanov okupiranem delu Slovenije do izredno peklenskega stanja - do državljanske vojne, ki je presegla po krutosti vse meje. Partizansko vodstvo (komunisti) je popolnoma uporabilo stanje brez zakonov v svoj prid. Kdor se jim ni pokoril, so ga udarili s pečatom izdajalca in sovražnika naroda. Take ljudi ni zaščitil noben zakon. Morali so biti pobiti, njihovi domovi požgani in opustošeni. Lepo je služilo vse to partizanskemu vodstvu in njihova surova uničevalnost je bila okupatorju dobrodošla. Partizanska "osvobodilna" vojna je bila izživljanje pogubne revolucije in zadovoljitev osebnih bestialnih instinktov. Njihovo početje ni v ničemer doprineslo k osvobođenju. Italijani in Nemci so se pred uspešnimi zavezniki umaknili, v nastali vakuum pa so se pritepli "zmagoslavni" partizani iz svojih skrivališč.

Komunistični "misijonarji" so učili sovraštvo do bližnjega. Prišlo je do medsebojnega pobijanja med tovariši iz otroških let, med sosedi in prijatelji, tudi med sorodniki. Nova peklenska ideologija je ljudi moralno vrgla na raven krapinskega človeka.

Zavladalo je štiriletno banditstvo in pustošenje. Kardelj je mirne duše ukazal pobijati duhovnike in oficirje, to je ljudi, ki so mu bili v napotje Bivši lemenatar Kocbek se je izrazil, da žrtve morajo biti, ko je izvedel, da so divjaško ubili bana Natlačena. Na Turjaku so partizani samo s solidno oboroženo podporo italijanske vojske - to je s kolaboracijo - uspeli uničiti zbrane okoliške vaše straže.

Na tisoče domoljubov in poštenih ljudi je pred komunističnimi tolpmi raje praznih rok pobegnilo na tuje, pod zaščito izdajalskih "zaveznikov". Ti so prek deset tisoč beguncev z izdajstvom poslali v smrt, ostali pa so se rešili in razkropili po vsem svetu v neznano bodočnost. Doma so mnogi končali v Kočevskih gozdovih, Teharjih, kraških jamah in drugod, včasih celo na samem domačem pragu. Znani domoljub, 90-letni Ivan Hribar, je raje skočil v Ljubljano in utonil, kot da bi živel pod

razbojniško bando, ki si je prigrabila oblast v Sloveniji.

Po navidezni demokraciji dežele se kader ni spremenil. Zločinci in tisti, ki so pri zločinih sodelovali ali bili zanje odgovorni, so še danes na oblasti. Ni bilo slišati, da bi bi kdo od teh postavljen pred sodišče! Še manj, da bi bil kdo obsojen za zločine med časom revolucije. Nimajo sramu. Pripenjajo si junaške medalje na prsi, kot "heroji" uživajo neštete privilegije in dobivajo mastne pokojnine. V normalnih državah dobivajo pokojnino samo invalidi in poklici vojaki, ki so resnično bili pod orožjem, ne pa taki, ki so se štiri leta skrivali po gozdovih in v pokritih akcijah pustošili in pobijali svoj narod.

Po vojni je ta "narodna" oblast legitimnim lastnikom nasilno, samovoljno in protizakonito

odvzela in si prisvojila njihovo privatno lastnino, če je imela še dovoljeno vrednost po vojnem pustošenju. Ta roparski podvig je čez noč uspel. Sedanje vračanje lastnine pa traja že leta brez uspeha.

J'accuse - obsojam ta sprijeti del slovenstva v upanju, da se bodo vsaj znanstvene generacije vrnile k vrlinam naših prednikov.

Ko je Emil Zola napisal svoj ogorčeni manifest "J'accuse" - javno protestno pismo francoskemu predsedniku in francoskemu narodu, je bilo namenjeno za samo eno osebo (francoskemu stotniku Dreyfusu). V tej moji obtožbi pa omenjam desetisoče nedolžnih žrtev malega, neznanega slovenskega naroda (v primeri s 40-milijonskim francoskim). Grehi, ki so ga zagrešili Slovenci nad Slovenci ne smejo ostati pred zgodovino zamolčani.

Ta sramota ne sme pasti na bodoče rodove. Zato je že skrajni čas, da se pravici zadosti in zato z vsem poudarkom protestiram, kajti druge učinkovitejše možnosti nimam.

O, Domovina, 88 let sem bil tvoj sin. Osem in osemdeset let sem te nosil v srcu dokler si bila dežela. Zdaj pa, ko si postala država, zate nisem več niti Slovenec. Degradirala si me v tujca, ko sem slučajno živel tam nekaj mesecev. Praviš, takšen je zakon. Kakšen ignorant in zlobnež je naredil ta zakon? Čez LEX SANGUINIS ne more biti NOBENEGA LEGITIMNEGA ZAKONA!

O, Domovina, zdaj sem te spoznal: ti si kakor vlačuga. Sramujem se te in te obtožujem... JE T'ACCUSE!

V Švici, na Vnebohod 1996 Alojz Povhe

JUBILEJI NAŠIH ZASLUŽNIH SODELAVCEV

PROFESOR, DOKTOR RUDA ČUJEŠ

DR. RUDOLF ČUJEŠ

14. junija letos je obhajal 80 letnico svojega plodovitega življenja Rudolf Čuješ, dr. juris in dr. političnih ved, dolgoletni profesor na St. Francis University in Coady International Institutu v Antigonishu, kjer je bil izvedenec za gospodarsko-zadružne vede, filozofijo in sociologijo.

Rojen v Celju, maturiral na klasični gimnaziji v Mariboru, študiral pravo na univerzi v Ljubljani, kjer se je kot Ehrlichov učenec udejstvoval v AK STRAŽA, pri Slovenski dijaški zvezi in nekaj let urejeval časopis Straža v viharju Medtem je delavni akademik tudi diplomiral. Po končani vojni se je vpisal na univerzo v Gradcu, kjer je doktoriral v sociologiji in političnih vedah leta 1947. Naslednjo pomlad je odšel v Kanado, kjer je z drugimi kolegi iz Gradca težko delal najprej v gozdu, nato na železnici. Po končanem enoletnem "kontraktu" se je preselil v Toronto, kjer je takoj postal neoporečen voditelj slovenskih izobražencev. Organiziral je tako imenovani Kulturni krožek, ki je prirejal redne mesečne sestanke iz tekočih tem, v St. Michaels Collegeu. Na teh je zrasla tudi ideja ustanoviti slovensko Kreditno zvezo, katero je s sodelavci uresničil. Po ustanovitvi je postal tajnik te prve Hranilnice in posojilnice J.E.Kreka v Kanadi. To brezplačno dolžnost je opravljal skoraj deset let.

Leta 1961 je odšel v Antigonish, kjer je predaval na St. Francis univerzi čez 30 let (dve dodatni leti še kot honorarni profesor). V tem času je obiskoval univerze na Caribbean Islands, kjer je bil svetovalec za zadružna gibanja in ustanavljal zadrage za Coady International Institute. Po našem mnenju je prof dr.

RUDOLF ČUJEŠ:

BIBLIOGRAPHY

BOOKS

- R. ČUJEŠ and V. MAUKO (eds.), THIS IS SLOVENIA. Toronto: Slovenian National Federation, 1958. Pp. 221.
- NINIDJANISSIDOG DAIAGIINAGOG. Contribution of the Slovenes to the sociocultural development of the Canadian Indians. Antigonish: St. F.X. Univ. Press, 1968. Pp. 116.
- SLOVENIA, LAND OF COOPERATORS. Willowdale: Research Centre for Slovenian Culture, 1985 ISBN 0-9692035-0-0. Pp. 66 and appendices.
- SOCIAL REPORTING - AUDITING FOR COOPERATIVES. Truro, N.S.: Cooperative Resources Ltd., 1968. ISBN 0-921251-08-4. Pp. 66.
- (ed.), THE CONVINCED COOPERATOR GEORGE DAVIDOVIĆ. Antigonish, N.S.: Cooperative Resources Ltd., 1989 ISBN 0-921251-21-1, pp.150 - I-V pictures.
- Dr. Lambert Ehrlich, STRAŽAR NAŠIH SVETINJ. Research Centre for Slovenian Culture, 1992. ISBN 0-921251-27-0. Pp. 322, pictures xv-xx and other chapters.
- Translation: France Bučar, THE REALITY AND THE MYTH. Antigonish, N.S.: St. Francis Xavier University Press, 1989 ISBN 0-921251-22-X, pp. 336.

Thesis (unpublished)

EHE UND FAMILIE. Eine gesellschaftsphilosophische, glaubenstheologische, gesellschaftliche und gesellschaftspolitische Untersuchung. Graz, 1946, 303 pages.

Paper SOCIALNO ZAVAROVANJE GOSPODARSKO SAMOSTOJNIH received first prize at the competition of social insurance institutes for Yugoslavia (1940)

Essay MAX WEBER KOT SOCIOLOG - accepted as part of Ph.D. program in Sociology, Univ. of Ljubljana (Prof. Spektorski)

Translation into Slovene of Code Social (1940)

Paper on Family Allowances (1940)

ARTICLES

In Books:

- THE COOPERATIVE MOVEMENT IN SLOVENIA. A. Balawyder (ed.), Cooperative Movements in Eastern Europe. The Macmillan Press Ltd., 1980, pp.85-109.
- COOPERATIVES IN THE PHILOSOPHY OF FRANCE VEBER (1890-1975). H.J. Kissling et al. (eds.) Serta Balcanica-Orientalia Monacensis, special volume in honour of R. Trofenik, Munchen, 1980, pp. 127-143.
- SOCIAL PROGRESS AND THE COMMON GOOD. Industrial Relations Seventy Years After Rerum Novarum. Ottawa, 1962, .

R. Čuješ največji sodobni slovenski izvedenec zadružnega gibanja.

Poročil se je leta 1943 z gdč. Miro Pozun, ki ga je prerano zapustila 1991. leta. Imela sta dve hčerki,

Metko in Marijo, sedaj živita obe v Torontu.

Že prva leta v Torontu je začel izdajati Našo vez in pozneje Razgovore in razglede, periodične revije, ki sta razpravljali o sodobni politično-filozofsko-socioloških temah.

Pozneje je postal urednik časopisa Slovenska država. Ustanovil je tudi Research Center for Slovenian Culture v okrilju katerega je izdal tudi več knjig (navedenih v njegovem življenjskem opusu).

Ob preselitvi v Antigonish se je njegovo delo še desetkrat pomnožilo. Za njegove uspehe v Torontu smo vedeli, manj pa o ogromnem obsegu njegovega dela v Antigonishu. Prav zato jih danes ob tej priliki navajamo, da ne bi ostala skrita. Za kulturni prispevek mu je buenos aireška Kulturna akcija pred nekaj leti ponudila članstvo.

Trenutno je v pokoju v Novi Scotiji. Se vedno pripravlja knjigo o prof. Ehrlichovih naporih pri obrambi Slovencev na Pariški konferenci po prvi svetovni vojni. Pri delu ga malo ovirajo posledica manjše kapi, ki jih pa junaško prenaša.

S kakimi besedami bi se dovolj oddolžili Rudiju za njegovo nesebično (in brezplačno) delo za slovenski narod in za krščanske vrednote slovenskega naroda, katere je celo življenje v vseh svojih spisih premočrtno in junaško zagovarjal?

Predvsem mu želimo, da bi dočakal, kot psiholog-akademik Anton Trstenjak, visoko dobo 90ih let, da bi v tem obdobju še dodal k svojim delom v prid slovenskemu narodu. Bog Te živi, dragi doktor Ruda, še mnogo let!

Avguštin Kuk

Priobčujemo bibliografijo dr. Čuješevih del:

SOCIAL PHILOSOPHY FOR THE AGE OF SOCIALIZATION. Socialization and Human Progress. Ottawa, 1963, pp. 144-157.

CONTRIBUTION OF SLOVENES TO THE SOCIO-CULTURAL DEVELOPMENT OF THE PRECHARACTER CANADIANS, THE CANADIAN INDIANS. Slavs in Canada, vol. II. Ottawa, 1968.

SOCIALNI DELAVEC and OČE INDIJANSKEGA SLOVSTVA in: Tone Zrnec, Po Baragovi deželi. Toronto, 1969.

THE INVOLVEMENT OF CANADIAN SLAVS IN THE COOPERATIVE MOVEMENT IN CANADA. Slavs in Canada, vol. III. Ottawa, 1971, 151-170.

INTERALISM: A PHILOSOPHICAL ENVIRONMENT FOR CO-OPERATION in: Cooperative systems development. Proceedings, ed. by John Skar and Jan Ake Dellebrant. Stockholm University, Dept. of Business Administration, Dept. of Policy Science, 1962. Pp. 9-25.

In Scientific Journals:

- PRAVDA O DIALEKTICNEM MATERIALIZMU. Cas, XXXIV/1939-40, pp.289-294
- DRUŽINSKE MEZDE. (Ali jih zahteva menjalna ali socialna pravicnost?) Cas, XXXV/1941, str. 54-58
- Dr. Andrej Gosar, Social nauk Cerkve. Po besedilu papeških okrožnic. Družba sv. Mohorja v Celju, 1939. Str. 427. Dom in svet 52, 1940
- Okrožnica Pija XI. Quadagesimo anno. O obnovi družnega reda. Prevelil in razsodil dr. Aleš Ušeničnik. Nasa pot XXI. 1940. Dom in svet, 52, 1940
- FISHERMEN'S COOPERATIVES IN NOVA SCOTIA. Canadian C.I.R.I.E.C. Review, vol. II, Nr. 1. Montreal, 1969, pp.34-62.
- THE SWEDISH APPROACH TO COOPERATIVE DEMOCRACY. Canadian C.I.R.I.E.C. Review, vol.IV, Nr. 1. Montreal, 1971, pp. 63-69.
- COOPERATIVES - SUBJECT OF SCIENTIFIC STUDIES IN THE GERMAN LANGUAGE AREA. Canadian Journal of Public and Cooperative Economy, vol. IV, Nr. 2, 1971, pp. 45-51.
- ESTABLISHMENT OF A UNIVERSITY SCHOOL OF COOPERATIVE STUDIES IN MADRID. Canadian Journal of Public and Cooperative Economy, vol. IV., Nr. 2, 1971, pp. 110-111.
- COOPERATIVE LEGISLATION IN SPAIN. Canadian Journal of Public and Cooperative Economy, vol. V, Nr. 1/2. Montreal, 1972, pp.241-242.
- COOPERATIVE HOUSING IN SWEDEN. Canadian Journal of Public and Cooperative Economy, vol. VI, Nr. 1/2. Montreal, 1973,
- PRODUCERS' COOPERATIVES. EXAMPLE: FISHERMEN'S COOPERATIVES. Canadian Journal of Public and Cooperative Economy, vol. 10, Nr. 1/2. Montreal, 1977, pp. 9-32.
- MINORITIES: METHODOLOGICAL QUESTIONS IN RELATION TO SLOVENES IN CARINTHIA. Nationalities Papers, vol. VII, Nr. 2 (Fall 1979)
- WORKERS' COOPERATIVES - A MEANS TO HUMANIZE THE ECONOMY. Slovene Studies, XI, 1-2 (1989), pp. 119-125

Dr. Čuješ mital Jozefa Povhe - 418 930

OUTLINE OF THE CATHOLIC SOCIAL DOCTRINE - 362786

MEANINGS OF WORK 362785

Mimeographed Papers:

PERSONAL RESPONSIBILITY OF THE CATHOLIC STUDENT FOR THE WELLBEING OF SOCIETY. April 8, 1962 - published also in a mimeographed Young Christian Students' (Makerere University College in Uganda) supplement The Social Question to publication The Layman of the St. Augustine Society, vol. 2 (1965-66), pp. 19-28.

FISHERMEN'S COOPERATIVES IN NOVA SCOTIA. Study Nr. 1 of Cooperative Economy Series of the International Centre of Research and Information on Public and Cooperative Economy. Montreal - 62 pages.

MULTI-PROBLEM FAMILIES IN ANTIGONISH AND GUYSBOROUGH COUNTIES. Paper presented at the annual convention of the American Catholic Sociological Society. Montreal, August 30, 1964 - 42 pages.

THE IMAGE OF A PROGRESSIVE COMMUNITY and SOCIO-CULTURAL CHARACTERISTICS OF FAMILIES SERVED BY THE PRINCE COUNTY WELFARE AGENCY FROM NOVEMBER 16, 1964 UNTIL NOVEMBER 15, 1965. Summerside: Seminar on Our Social Problems in Prince County, September 16/17, 1966 - 17 pages.

FAMILY LIFE EDUCATION - COOPERATION OF HOME AND SCHOOL. Background paper for the convention of the Vanier Institute of the Family in Ottawa, 1968 (also in French translation) - 12 pages.

COOPERATIVE STUDY GROUPS AND EVENING CLASSES IN SWEDEN - 1972

NATIONAL ELEMENTS IN COOPERATIVE MOVEMENTS AMONG SLOVENES AND AMONG FRENCH CANADIANS IN QUEBEC. Paper presented at the Canadian Association of Slavists, Fredericton, June 14, 1977

MEANINGS OF WORK. Paper for Work Centre at St. F.X. University, October 1986 (2nd part: Al Balawyder -empirical study)

La Doctrina Social Catolica y el Cooperativismo de Ahorro y Credito. Una comparacion. Cuna International, Tegucigalpa D.C. Honduras

Rural Sociology CIC

Lecture for students 1967

In Other Publications:

The principles of a christian government - Willowdale, June 1960 (18 s.)

The Canadian Register, Kingston, Ont.

Credit unions meets a real emergency - Sept. 1, 1956
(Credit union meeting hears Jamaican priest - March 22, 1956).
Credit unions help many live better - Sept. 3, 1960

Ontario Credit Union News

The late Pope Pius XII - November 1058

The Atlantic (previously The Maritime) Cooperator

Occasional articles

European Credit Unions Serve Tourists - Make Travelling Easier - Sept. 15, 1971

Co-op vocabaru and co-op games. Sept. 1977

Internation conference of co-operative sciences. December 1978

CRITICISM COULD LEAD TO MUCH STRONGER COOPERATIVES. VOL.53/5, May 1986, p. 4.

Germany's Institutes for cooperative studies - Febr. 1980

Two Bergengren anniversaries - June 1980

Frm Reaction to action - Sept. 1980

Delaney shares her "terrible" belief with readers. Ida Delaney, BY THEIR OWN HANDS. (1985, 153 pp.) Vol. 53, Nr. 4, p.4 (1986)

New director's handbook comprehensive, forward-looking - Chapman et al.. THE CONTEMPORARY DIRECTOR: A handbook for elected officials of cooperatives, credit unions and other organizations. Vol. 53, Nr. 8. p.14 (1986)

Canadian Cooperative Digest

COOPERATIVES - SUBJECT OF SCIENTIFIC STUDIES IN THE GERMAN LANGUAGE AREA. Vol. XV, Nr. 3 (1972), pp. 27-33

UNDER ONE ROOF. Vol. XV, Nr. 4 (1972/3), pp. 24-31

DEMOCRACY AND BUSINESS EFFICIENCY. Vol. XV, Nr. 4 (1973), pp. 36-44

Canadian Ethnic Studies

SLOVENIAN CANADIAN PERIODICAL PUBLICATIONS. Vol. 1, Nr. 1 (1969), pp. 70/71)

The Casket

Comparing the rates - Aug. 15, 1968

A shift in emphasis - Sept. 25, 1968

Parental obligation - Oct. 3, 1968

none Oct. 17 and 24, 1968

Groundwork of family - Oct. 10, 1968

'X' Prof attends co-op congress - Oct. 7, 1981

Concepts & Research from the Co-op Futures Project (York University, Downsview)

INTEGRALISM: A PHILOSOPHICAL ENVIRONMENT FOR CO-OPERATIVES. 1981, pp. 23.

SOCIAL REPORTING. 1982, pp. 36.

Encyclopedia Canadiana. Toronto: Crolrier, 1966 and subsequent editions

PEOPLE OF SLOVENIAN ORIGIN. Vol. IX, col. 333/4

The Canadian Encyclopedia. Edmonton: Hurting, 1985

SLOVENES. Vol. 3, p. 1705

News and Reviews (Nova Scotia Credit Union League)

EARLY HISTORY OF CREDIT UNIONS IN NOVA SCOTIA. Vol. XIII, Nr. 6

Review of International Co-operation, later International Cooperative Information and now again Review of International Cooperation

FROM REACTION TO ACTION. Vol. 73,Nr.2 (1980), pp. 85-89

COMPETITION, CO-OPERATIVES AND EDUCATION. Vol. 77, Nr. 1 (1984), pp. 45-49

Handworterbuch des Genossenschaften - 1981

Broshures and Pamphlets

Nova Scotia Credit Union League:

CATHOLIC SOCIAL ACTION AND CREDIT UNIONISM: A COMPARISON (used in Spanish translation in Honduras) - pamphlet

COOPERATION - THE BASIC SOCIAL PROCESS - brochure

HIS STORY (John E. Krek) - brochure

ARTICLES IN SLOVENE

Some contributions in a handwritten students' paper, Maribor.

"ZGLED SEM VAM DAL" (Jan 13, 15) - speech as representative of students at the eucharistic congress 1935 in Ljubljana, printed in the report of the congress Evharistični kongres, Ljubljana, 1935, pp. 300-303

Some articles (editorials for 8. of December) and report of Congress of Pax Romana in Slovenia (1937) in daily paper Slovenec

2 years actual editor of Straža v viharju and contributor for 5 years (1935 - 1940 incl.)

Temelji socialnega vprašanja - Svv II/3, 1. nov. 1935, str. 29/30,
Indivialuzem, kolektivizem in katoliška akcija - Svv III/5, 29. okt. 1936, str. 19

nadalevanje Svv III/6, 5. nov. 136

DR. FRANCE VEBER: NACIONALIZEM IN KRŠČANSTVO. Ljubljana, 1938. Straža v viharju, V/1938/39, p. 62

OH, TA IMENA! Straža v viharju, VI/1939/40, Nr. 23, p 94. and Nr. 27, p. 113, and Nr. 28, p. 116

SPERANS - UŠENIČNIK. Straža v viharju, VI/1939/40, Nr. 18, p.76; Nr. 19, p. 79

SVETOVNONAZORSKA USMERJENOST "SODOBNOSTI". Straža v viharju, VI/1939/40, Nr. 24-25, pp. 103-104

Obraz nove Evrope,- Svv 1. junija 1940, šte. 32, str. 3/4

Editor: International Congress of Pax Romana in Slovenia (1937; Congress brochure)

Articles in Koroška kronika in Celovec (1946-1948) - some were reprinted in Ameriška domovina (without my knowledge or permission)

Trdi temelji boljše bodočnosti.

Enotnost družbenega življenja predvsem družine!

Družinsko kmečko gospodarstvo. October 10, 1947.

Kmečki stan ohranja narodno življenje

Gospodarske težave kme družinskega gospodarstva

Njena prava božja pot. July 25, 1947.

Nameste bele krizanteme. November 28. 1947.

Geopolitični položaj slovenskega ozemlja. 28. november 1947.

Današnje poslanstvo prepostih narodnov. 5. decembra 1947.

8. december mladinski praznik. 5. decembra 1947.

Božič - družinski praznik.

Podržavljenje bank.

Leto Gospodovo 1947. January 2, 1948.

Neuspeh gospodarske dobe. 9. januarja 1948.

Leto Gospodovo 1947 - Politični pregled prekletega leta 2. januarja 1947

Glavne poteze političnih stremljenj poedinih veselil. January 9 and 16, 1948

V čem je razlika? January 23, 1948.

"Koliko divizij ima?" 30. januarja 1948.

Postani, kar si. Jan. 30 and Feb. 6, 1948.

Katoliška socialna politika na razpotju. February 6 and 13, 1948.

Elastičnost komunistične taktije. February 13, 1948.

Kaj je družba? February 13, 1948.

Kaj je človek? February 20, 1948.(Ameriška domovina 17. junija 1948)

Posamezniki in družba. March 6, 1948.

Prikriti bratje. March 6, 1948.

Razne vrste družb. March 12, 1948.

Satyagraha. March 12, 1948.

Zapad v preteklosti in bodočnosti. 12. marca 1948.

Oblast v družbi. March 19, 1948.

Ne proti, ampak za! March 26, 1948.

Usoda ali naloga? April 2, 1948.

Mesta v bodočnosti. April 23, 1948.

Oblast v družbi. April 23, 1948.

Nekaj misli za 1. maj. April 30, 1948

Ameriška pomoč Evropi. May 14, 1948.

W. Kopers, Urmensch und Religion. Olton, 1946 - Dec. 5, 1947

A. Tautscher, Bankenverstaatlichung. Salzburg, 1946. Christmas edition 1947

J. Dobretsberger, Katholische Sozialpolitik am Scheideweg. Graz-Wien, 1947. Feb. 6 and 15, 1948

Slovenska pot - Argentina (Buenos Aires)

Tajna družba za kremeljskimi zidovi (translation NY Times, March 7, 1953 Vil. 1, Nr. 1. p. 10

Naloga sodobne slovenske kulture. Vol. 1, Nr. 3, pp. 5-7

Družbeno gospodarske naloge slovenske države. Vol. 2, Nr. 1., pp. 6-8; Nr. 2, pp. 23-25

Človekova podoba včeraj in danes. Vol. 2, Nr. 3., pp. 52-54; Nr. 4., pp. 72-74

Javno mnenje v Cerkvi. Vol. 2, Nr. 4, pp. 76-77

O nalogah strank (reprint from Slovenska država) Vol. 3, Nr. 2, p. 32

Duh, oseba, občestvo (reprint from Razgovori in razgledi, April 1956) Vol. 4, Nr. 2., pp. 22-23

SODELOVANJE - TEMELJNI DRUŽBENI PROCES. Vol.X, Nr. 3/4 (1963)

also printed as separate reprint

DRUŽBENA FILOZOFIJA ZA DOBO SOCIALIZACIJE. Vol. XI. (1964)

also printed as separate reprint, 1966

Družabna pravda - Argentina

Stanovska ureditev družbe po nauk oktožnice Quadragesimo anno - poslal 15. aprila 1956

Meddobje - Argentina (Buenos Aires)

ZNANSTVENO PREUČEVANJEZADRUŽNIŠTVANA VSEUČILIŠČIHNEMŠKEGA JEZIKOVNEGA PODROČJA. Vol. XII, Nr. 3, pp. 219-225

RAZVOJ KATOLIŠKEGA DRUŽBENEGA NAUKA V SEVERNI AMERIKI

PART I. U.S.A. Vol. 22, Nr. 3/4, (1986), pp. 245-272

PART II. CANADA, Vol. 23, Nr. 3/4 (1987), pp. 218-235

DRUŽBENA MISEL JANEZA PAVLA II. Vol. 24, Nr. 1/2 (1989), pp. 119-136

SOLLICITUDO REI SOCIALIS, ibid., pp. 137-141

ETIČNE INVESTICIJE. Vol. 24, Nr. 3/4 (1989), pp. 228-235

Stik - Argentina (Buenos Aires)

ZADRUŽNIŠTVO V ZDA. Vol. VII, Nr.34, Nov.-Dec., 1984

SAMOPOMOČ, SAMOUPRAVA, SAMOODGOVORNOST (Ob 100-letnici F. W. Raiffeisena) Vol. X., Nr. 45, Jan.-March 1988

Slovenska država

Bog, narod, država, April 20, 1954

Poslanstvo svobodnih. April 20, 1954

Nevarne misli

Oče v sodobni družbi. June 20, 1954

Duhovniki - delavci. July 20, 1954

Drug ob drugem - tada kako? July 20, 1954

Svobodo komunizmu? Sept. 20, 1954

Duh oživlja. Aug. 20, 1954

Vaba ali stvarnost

Namesto vodniki grobarji. Sept. 20, 1954

Novi program SLS. Oct. 20, 1954

Duhovnik in politika.

Tudi vprašanje zasebne lastnine

Slovanska doba. Nov. 20, 1954

Razgovori in razgledi, Toronto

Nr. 1 - January 1955

Na pot

Avguštin in sodobnost

Slovenski program

Kulturna filozofija

Revije: E. Fiedler, Zeitloses und Zeitbedingtes in Christentum

Knjige: A Dempf, Die Krisis des Fortschrittsglaubens (1947)

DR. JOŽE PLANINŠIČ - PLANINKO nadaljevanje s strani 11

AMERIKA - NI VSE ZLATO KAR SE SVETI

Moje prvo delo je bilo v Amerikani brake-shoe company, kjer sem nalogal kose železa, mnogi težji od mene, na kamijone. Vzel sem nočno delo, ker sem imel čas podnevi iskati kaj drugega. Naredil sem napako, da sem trem, ki so delali isto, povedal, da sem bil prej profesor. Vsi trije so bili mladi analfabeti ter so me zasovražili, ker so vedeli, da sem tam le začasno, dokler ne dobim boljše službe, oni pa bodo tam za vedno. Delali so mi stvari, ki so pregrde za napisati.

Končno sem dobil službo pri največji gradbeni kompaniji v Ameriki: Sargent & Landy Co., ki je gradila elektrarne za vso Ameriko. Tam sem delal do začetka 1961, ko je žena morala v sanatorij za jetične ter ni bilo nikogar, da bi skrbel za otroka. Takrat sem tudi že imel M. A. Degree v Jezikoslovju - Slavic Language and Literatures, kar sem naredil poleg dela.

15. marca 1956 je prišla iz Trsta žena s hčerko, 13. septembra 1959 pa je bil rojen v Chicago Raymond. Erika dela v ameriškem centru za Cancer Research Bethesda, ki je malo ven iz Washingtona. Je poročena ter ima dve hčerki. Starejša nastopa tudi v dramah in operah. V operi Tosca je igrala celo s slavnim tenoristom Placido Domingo. Raymond je študiral medicino v Parizu in New Yorku ter je specialist za Internal Medicine in Anesthesiology ter dela v Presbyterian University Hospital v Pittsburghu, ki je svetovno znan center za transplantiranje organov.

1. septembra 1961 smo se preselili v Pittsburgh, kjer sem dobil službo profesorja na Dunquesne University za politične vede in ruščino. Po par letih sem bil prestavljen na Institute of African Affairs, ker sem mojo doktorsko tezo napisal o Afriškem kolonializmu. Ta Institute je bil za Graduate students only.

Končno sem istočasno predaval tudi na California State University, 100 km iz Pittsburgha, politične vede ter poučeval

slovenščino na University of Pittsburgh in Allegheny Community College ter West Moreland Community College.

Največja čast se mi je zdela, ko me je ob dr. Koroščevi smrti vodstvo Straže poslalo v Beograd, da spremljam njegovo truplo iz Beograda v Ljubljano.

Ne mogel bi biti pravi slovenski patriot, če se ne bi tudi zaljubil v lepoto naših alpskih vrhov, kajti v okamenelih besedah gorā sta zakleti resničnost in prvo bitnost slovenskega naroda ter njega nezlomljiva želja po svobodi in suverenosti.

Pred drugo svetovno vojno sem preplezal vse vrhove Kamniških in Julijskih Alp. Skupno s Urošem Zupančičem, osvajačem gorā v ledu in snegu ter našim prvim filmskim igralcem (V kraljestvu Zlatoroga) sem bil sredi zine na vrhu Jalovca - slovenskega Matterhorna.

Z izbruhom vojne je bilo temu konec. V teku mojih trdnjakih let sem se zatekal v Zpadne Alpe ter osvajał tri alpske velikane, ki se krona Alp: Matterhorn, Eiger in Montblanc.

Ob koncu vojne smo zgubili svobodo, toda gorā pa so še kipele dalje, zdaj v jasno, modro nebo, zdaj v goste bele in črne megle okoli njih. Še gledajo doli v doline in nas čakajo.....In potem nam žive v spominih kot mehka večerna muzika, kot melodije najlepših idealov, ubranost skoro neslišnih akordov sreče in žalosti, solza in smeja.....

Vskladu s to idejo so se različne narodnosti začele otresati kompleksa manjvrednosti in v njih srcih se je začel vzbuđati ponos na njihovo prvotno domovino, domovino staršev, dedov in pradedov, ki so iz gospodarskih ali političnih razlogov prišli v Novo domovino.

V Pittsburghu in okolici se je začelo organiziranje slovenskih tečajev. Slovenske dvorane so se napolnile in z navdušenjem so poslušali predavanja o bogati slovenski kulturni in politični zgodovini, njih običajih, pesmi

ter tudi z zanimanjem in navdušenjem študirali slovenski jezik.

Dvorane slovenskih društev, privatni domovi kakor tudi univerze so center tega novega prebujenja narodne zavesti. Tečaje ne obiskujejo le Slovenci prve, druge, tretje generacije, ampak tudi priadniki drugih narodnosti, ki žive v slovenskih naselbinah ter bi se radi priučili jeziku teh, s katerimi so v vsakdanjem stiku, ter jih spoštujejo zaradi njihove poštenosti, delavnosti ter njih življenjskega optimizma. Po dve ali triurnem studiju slovenska pesem in glasba, ki je zajela vso Ameriko (orkestri vseh narodnosti igrajo predvsem slovenske melodije), zadoni ter odmeva pozno v noč....

Ti tečaji, ki jih še nad 10 let vodi poleg svoje redne profesorske službe Dr. Jože Planinšič, so bili do sedaj v sledečih naselbinah: Ambridge, Allegheny Community College, "Gostilna Kacin", Backett, Herminie, Imperial, Jeannette, Library, Finleyville, Plum-Borough, Strabane, Lawrenceville, University of Pittsburgh in West Moreland Community College.

Ob zaključku tečaja obiskovalci prirede banket, ki se ga poleg članov tečaja udeležijo tudi njih sorodniki, gosti ter krajevni politični predstavniki, ki se ne morejo načuditi tej naraščajoči slovenski narodni in državni zavesti. Vodja tečaja predstavi udeležencem v govoru zgodovinsko vlogo slovenskega naroda na tem najvažnejšem križišču Evrope z edinstvenim zemljepisnim položajem, kjer se srečajo germanska, romanska in slovanska kultura in njih tri različne jezikovne skupine.

Res močan si slovenski narod! Tisoč petsto let še krvaviš, a izkrvavel nisi! In danes po vseh kontinentih rase in se širi narodna in državna zavest ter nezlomljiva volja po svobodi in suverenosti.....

Planinko

DR. ANTON ŠTUKELJ

CHBA HALL OF FAME

Chairman Peter Smith congratulates Tony Stukelj, while the other new Hall of Fame member, John Sandusky, looks on.

DR. TONE ŠTUKEL

je bil rojen v Beli krajini, gimnazijo je študiral v Novem mestu, pravo pa na univerzi v Ljubljani. Leta 1942-43 je bil predsednik akademskega kluba Straža. V jeseni leta 1943 je postal upravnik skrbstva za belokranjske begunce v Ljubljani.

Po umiku iz Slovenije 1. 1945 je preživel štiri mesece v Vzhodni Tirolski. Nato je odšel v Italijo, kjer je bil med organizatorji akcije za omogočenje študiranja slovenskim študentom na univerzi v Bologni. Tam je doktoriral v ekonomski statistiki. Na tem kontinentu je dopolnjeval svoje študije informacijskih sistemov na M.I.T. v Bostonu leta 1969 in 1971.

V Kanado je prišel leta 1948. Po enem letu je začel učiti na St. Patrick's College in leta 1951 tudi na Ottawa University, nato se je zaposlil na CMHC, kanadski vladni agenciji za stanovanjske zadeve, kjer je dosegel mesto direktorja Economics and Statistics Division.

V teku svoje kariere je bil večkrat sekundiran OZN in bil poslan kot ekspert za statistično informacijsko metodologijo v Saudsko Arabijo, Sri Lanko, Argentino in Jamaico. Bil je tudi kanadski delegat na zasedanjih OECD v Parizu.

Kot ekspert za informacijsko metodologijo je bil vodja kanadske delegacije na zasedanjih pododdelka za stanovanjske zadeve (Habitat) pri OZN v Ženevi, kjer je bil leta 1977 izvoljen tudi za predsednika zasedanja. Leta 1984 je predaval o organiziranju informacijskih sistemov v Haagu na tečaju, ki mu je tudi sopredsedoval.

Leta 1967 je bil odlikovan od kanadske vlade s Centennial Medal of Canada for Services to Country.

Sedaj je v pokoju. Še vedno pa služi kot svetovalec vladi na Bermudih. Vedno je pazno zasledoval dogodke in razvoje v svoji rodni domovini. Po letu 1985 do 1991 pa je občasno o njih seznanjal kanadsko Ministrstvo za zunanje zadeve, člane Parlamenta kakor tudi komunikacijske medije, akreditirane v Ottawi.

SLAVKO SKOBERNE

Slavljencec je 18. marca letos uspešno zaključil svojih 80 let. Pa ni znan samo pristavski srenji, na katero je tako ponosen, da se s svojimi psevdonimom kar z njo isto, ampak je širom znan malone celi generaciji mladih.

Časnikar z dušo in telesom. Že doma, pred vojno, pri Slovencu, še posebej pa pri Slovenskem domu, kjer je bilo treba med revolucijo vsakemu nositi glavo na prodaj.

Sourednik Črnih bukev, ki so množično odpirale oči osuplim rojakom. V Novem svetu pa pisec kot Pristavski ali -ene, nešteti političnih komentarjev, zapisovalcev uradnih dogodkov, pobudnik za politične akcije, kronist dogajanj in časnikar, ki informira o pravem času pa tudi razburka neprizadevno javno mnenje. Svobodna Slovenija, kanadska Slovenska država, Smrč v slovensko državo, Vestnik in še kdaj drugega so polni njegove prizadevnosti in časnikarskega talenta od prvih do zadnjih let.

Predvsem pa je jubilar ostal vsa leta neomajno zvest svoji domobranski preteklosti, med katero je odigral marsikatero usodno vlogo, ki širšemu občinstvu sicer niso znane. Koliko anekdot in epizod mu vre iz spomina, ki govore o mladih manifestantih, ki so se za slovenstvo mesta Celje spopadli fizično in idejno z meščani nemškega porekla. Ni se torej čuditi „uto-pični“ veri, ki jo je izpovedoval kar pol stoletja, v nastanek in obstoj samostojne slovenske države.

Treba je tudi povedati, da je bil jubilar politično vedno zvest Slovenski ljudski stranki, v emigraciji pa zagovornik njene slovenske linije.

Kaj naj povemo iz zasebnega življenja? Rodil se je v Frankfurtu, Nemčiji, kot sin slovenskega izseljenca. Po prvi svetovni vojni se je družina vrnila iz Nemčije v Gradsko blizu Celja.

Študiral v Mariboru pri kapucinih in potem realno v Celju.

Leta 1941 so ga Nemci izgnali v Srbijo, od koder se je vrnil skozi Beograd in Celje v Ljubljano. Poročil se je z gospo Amco iz trdne slovenske domobranske družine Desbečevih iz Begunj na Notranj kem, ki je tudi na odgovornem mestu izpolnila svojo dolžnost v naši protikomunistični borbi. Ta osemdesetletnik, veseli in optimistični štajere, ima samo eno „napako“: nikdar ni od slovenske skupnosti ničesar prosil, še manj zahteval, vedno in vselej pa ji je bil na uslugo in v pomoč.

Naj mu bo izrečena naša iskrena zahvala in naj z odprtim srcem, kot vedno, sprejme naša voščila za zdravje in bistrost duha še prav tja do stotih let.

Po „Glasu s Pristave“

MEDNARODNI SIMPOZIJ O INTERPRETACIJI SVETEGA PISMA ob izidu NOVEGA SLOVENSKEGA PREVODA SVETEGA PISMA

18. - 20. september, 1996, September 18 - 20
Slovenija, Ljubljana, Slovenia

Pod strokovnim pokroviteljstvom
Slovenske akademije znanosti in umetnosti

v sodelovanju z
Izraelsko akademijo znanosti in humanističnih ved (Jeruzalem)
Univerzo v Ljubljani
Univerzo v Mariboru
Teološko fakulteto Univerze v Ljubljani
Narodno in univerzitetno knjižnico
Narodno galerijo
Združenimi bibličnimi družbami (London)
Družbo za svetopisemsko slovstvo (Decatur, GA)
Mednarodno organizacijo za študij Stare zaveze (Leiden)
Katoliško biblično federacijo (Stuttgart)
Orientaliskim inštitutom v Rimu
Radiotelevizijo Slovenija

	Častno pokroviteljstvo	Honorary Auspices
Dr. Janez Dmrovšek	predsednik Vlade Republike Slovenije	Prime Minister of the Republic of Slovenia
Dr. Alojzij Šuštar	predsednik Slovenske škofovske konference	President of the Slovenian Bishops' Conference
Akad. prof. dr. France Bernik	predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti	President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts
	Častno predstavništvo	Honorary Representatives
Dr. Janez Dular	minister za kulturo Republike Slovenije	Minister of Culture of the Republic of Slovenia
Prof. dr. Andrej Umek	minister za znanost in tehnologijo Republike Slovenije	Minister of Science and Technology of the Republic of Slovenia
	Predstavništvo akademskih ustanov in združenj	Representatives of Academic Institutions and Societies
Prof. dr. Alojz Kralj	rektor Univerze v Ljubljani	Rector of the University of Ljubljana
Prof. dr. Magne Saebo	predsednik Mednarodnega združenja za študij Stare zaveze	President of the International Organisation for the Study of the Old Testament
Prof. dr. Ludvik Toplak	rektor Univerze v Mariboru	Rector of the University of Maribor
Prof. dr. Janez Juhant	dekan Teološke fakultete Univerze v Ljubljani	Dean of the Theological Faculty of the University of Ljubljana

BARAGOVA DNEVA V TORONTU

BARAGOVO SLAVJE v TORONTU

31. avgusta in 1. septembra 1996

To je tradicionalni Baragov dan, ki ga tudi v krajih zunaj marquetteške škofije že vrsto let prireja Baragova zveza v Marquetteu z namenom, da bi ameriški svet poznal Baraga. Pokroviteljstvo nad letošnjimi slovesnostmi ima torontski nadškof dr. Alojzij Ambrožič.

Sobota, 31. avgusta • Ob 6:00 zvečer koncelebrirana sveta maša (v slovenskem jeziku) v cerkvi Brezmadežne, 739 Brown's Line. Bogoslužje vodi nadškof Ambrožič. Pridiga Tone Zrnc.

Po maši bo v cerkveni dvorani koncert pevskega zbora Gallus in skromna večerja. Pobirali bodo prostovoljne prispevke.

Nedelja, 1. septembra • Ob 3:00 popoldne koncelebrirana sveta maša (v angleščini) v torontski stolnici sv. Mihaela, 200 Church St. (središče mesta). Bogoslužje vodi in pridiga nadškof Ambrožič.

Ob 5:30 zvečer v dvorani Brezmadežne, 739 Brown's Line, banket (potrebne so vstopnice: 26.50 kanadskih ali \$ 19.50 US), govor in občni zbor marquetteške Baragove zveze.

K slovesnostim vljudno vabimo. V obeh dneh bodo z nami romarji iz Slovenije, ki se bodo vračali z obiska Baragove dežele.

Ako želite več informacij kličite: Catholic Office of Religious Education (Baraga Day), Phone: (416) 934-0606, FAX (416) 934-3444.

Župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenia"

Vam nudi razne finančne usluge. Posojila za lušče, automobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

725 Brown's Line, Etobicoke, Ontario M8W 3V7
Tel: 416 255-1742 Fax: 416 255 3871

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday...9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday...9:00 a.m. - 12 noon.

618 Manning Ave., Toronto, Ontario M6C 2V9
Tel: 416 531-8475 Fax: 416 531-8533

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday...9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday...9:00 a.m. - 12 noon.

Villa Slovenia
23 Delawana Drive, Hamilton, Ontario L8E 3N6
Tel: 905 578-7511 Fax: 905 578 5130

Thursday...3:30 p.m. - 7:30 p.m.
Friday...12:30 p.m. - 7:30 p.m.
Saturday...9:00 a.m. - 12 noon.

Dom Lipa, Etobicoke Ontario
(For residents only)

Wednesday...3:00 p.m. - 4:00 p.m.

Spomenik padlim žrtvam v Št. Rupertu

SPOŠTOVANI ROJAKI!

S predsednikom pripravljalnega odbora za spomenik pobitim žrtvam komunizma v Šentrupertu, sva prejela pismo in ček za 2.000

dolarjev, ki ga je poslal gospod Stanko Lamovšek v imenu rojakov darovalcev za naš in vaš spomenik. V imenu vseh nas, ki smo delali na tem projektu, se iskreno zahvaljujemo.

Saj, ko smo začeli zbirati imena žrtev, se nismo zavedali, koliko težav bomo morali prebroditi.

Vendar nam je uspelo z božjo in vseh darovalcev pomočjo, da se bližamo počasi ali vendar h koncu dolga za spomenik. Denar bomo takoj nakazali upnikom, ki so nam posodili.

Vemo, da je to tudi za vas žrtev - saj vemo, da ste morali sami iti čez vse težave, pomanjkanja in strahu, zato znamo to še bolj ceniti, vaše žrtve, odpovedovanja, da sedaj prispevate še za to, kar bi morala naša Domovina sama financirati. Seveda pa tega še dolgo ne bo, dokler bo stara garnitura oblasti vladala.

Spomenik je velik in zelo lepo izdelan. Je iz granita. Če bo vse po sreči, bo še pred njim tlakovano, tako da ga plevel ne bo mogel prerasti, tudi ko bomo mi pomrli. Bo za večno spomin, kaj so komunisti naredili vernim in dobrim šentruperskim družinam.

Osmega septembra bo pri spomeniku obletna slovesnost s sveto mašo, ki je obljubil Jakus Tone, da jo bo opravil, kjer ima najdaljši duhovniški staž.

Na plošči so očetje treh živečih duhovnikov, ki bi bilo prav, da vodi vsako leto, dokler bodo živi, eden od njih to slovesnost. Tako je drugi Lamovšek Lojze in tretji Slapšak Ciril, ki bo imel v nedeljo v Šentrupertu 25 letnico mašništva.

Veliko ljudi se ustavlja ob spomeniku, pa se vprašujejo, če je to mogoče.

Zelo veliko starejših ljudi se tudi vas, ki ste morali iti čez oceane, če ste si hoteli obdržati življenje, s spoštovanjem spominja.

Vsem še enkrat iskrena hvala za vaš dar.

Lepo vas pozdravljamo iz domovine Slovenije, ki se počasi otresa enoumja in prehaja na demokratski sistem.

Tajnik: Kostevc Malči Predsednik: Livk Janez

V MAJU IN JUNIJU...

... Je naša torontska skupnost polna življenja. V novo zelenje in pisano cvetje se ves svet odeva in sonce stoji vsak dan višje na nebu. V poznih večernih zarjeh prihaja mir v pokrajino. Po lepi domači navadi hodimo k šmarnicam in ob dnevnem berilu spoznavamo Marijino mesto in češčenje v slovenskem narodu.

V času obiska papeža Janeza Pavla II. od 17. do 19. maja je Njena podoba v spremstvu ljudskih množic romala iz Brezij v Ljubljano in kraljevala nad stotisočero množico. Odmevi nepozabnih srečanj s sv. očetom, slovesno petje in zvonjenje, vse praznično razpoloženje tistih svetih dni, ko je na slovenski zemlji bival naslednik sv. Petra, ki ga je Kristus imenoval Skala, prihajajo k nam kot veseli glasniki boljše bodočnosti našega naroda. Naj zvonovi pri cerkvi Sv. Duha, ki so pritkavali pri papeževi sv. maši v Ljubljani, oznanjajo v nove čase evangelij Kristusove Resnice, Miru in Ljubezni.

Pri Mariji Pomagaj je po dolgem času spet zacvetela pomlad. Za Materinski dan so naši mali in večji otroci prinesli svojim materam šopek cveja iz slovenskih kulturnih vrtov. Dveurni program 11. maja v cerkveni dvorani pri Mariji Pomagaj, program petja, plesa, glasbe in oderskih prizorov sta sestavili in vodili Majda Resnik in Zinka Brunšek. Nastopalo je štirideset deklic in fantov.

Za Share Life - dobrodelno vsakoletno akcijo torontske nadškofije so župljani Marije Pomagaj letos zbrali čez dvaindvajset tisoč dolarjev.

V maju ožive naša letovišča - farme. Ko se zemlja osuši, se začne veliko čiščenje in pospravljanje. Od 19. maja dalje je na Slovenskem letovišču redna nedeljska služba božja (ob 11. uri). Za kapelico na tem poletnem kraju je Nežka Petek Škulj ustvarila novo podobo Marije Pomagaj. Štefan Serec pa je sceno dopolnil s primernim okvirom. Občasno so nedeljske sv. maše na ostalih slovenskih pristavah: Večerni zvon, Simon Gregorčič, Holiday Gardens, lovska farma, Planica itd.

26. maja je v Walkathonu na Slovensko letovišče sodelovalo blizu sto župljanov iz obeh župnij. Za starostni Dom Lipa so po sponzorjih zbrali skoraj štirideset tisoč dolarjev. Organizacijo Walkathona je vodil Marko Žižek.

V najlepšem letnem času, polnem cvetja in novega življenja se še vedno spominjamo maja in junija 1945, naše narodne tragedije, ko so trpeli, umirali in padali v zemljo tisoči mladih mož in fantov, cvet naroda in uničeno dobro seme bodočih rodov.

Pri nas v Torontu, Clevelandu, Chicagu in povsod po svetu, kjer v večjih skupnostih žive Slovenci, je ta spomin svet in živ in žrtev prevelika, da se ne bi zbrali k sv. maši in komemoracijam. Narod in zgodovina zahtevata od nas, da ohranjamo to resnico za mirno in pravično prihodnost.

Nedelja 9. junija je kakor vse dni prej bila odeta v sive oblake, nič sonca obetajoče za procesijo sv. Rešnjega Telesa na Slov. letovišču. Kljub temu smo se zbrali v lepem številu pri kapelici za sv. mašo in evharistično pridigo. Procesijo je vodil misijonar Rok Gajšek. Mnogo skavtske mladine iz župnije Brezmadežne in nekaj narodnih noš je spremljalo Jezusa. Mogočno so prepevali združeni pevci in mladinski zbor in mnogo ljudstva je sledilo. To nedeljo je letovišče spet postalo košček domovine v mirnih časih, ko so se po slovenski zemlji vile procesije z banderi in je ob pritkavanju zvonov ves naš svet postal veličasten praznik.

23. junija smo na treh zbirališčih okrog Toronta praznovali dan slovenske samostojnosti: Slovenski park, Simon Gregorčič, Slov. letovišče. Povsod odlična udeležba, prireditve v smislu dneva, vreme sončno in vedro, za zaključek pa veselje in zabava.

37. Slovenski dan je potekal v režiji Slovensko-kanadskega sveta.

Letošnji organizatorji in voditelji so bili Ema Pogačar, Stanko Šajnovič in Marta Jamnik. Posvečen peti obletnici samostojne Slovenije, obisku papeža Janeza Pavla II. in škofu Antonu

Martinu Slomšku. Sv. mašo je daroval dr. Jože Plevnik. Slavnostni govornik p. Bazilij Valentin, duhovni voditelj avstralskih Slovencev, je predstavil dva velika Slovence: škofa A.M. Slomška in Rožmana poleg papeža Janeza Pavla II., ki je Slovincem v domovini na srce polagal vrnitev k evangeliju in po njem k zdravim narodnim koreninam. Patrov govor ni bil prav nič politično pobarvan. Slomškovo delo za narodni jezik in vero, Rožmanovo svarilo pred nevarnostjo komunizma in trpljenje v begunstvu ni politika. Slovenski narod bi brez vere že zdavnaj izumrl in v nevarnosti je sedaj brez številnih in zdravih družin, ogrožen od modernega svobodnjaštva in življenjskega materializma.

Iz resnih misli nas izpeljeta mladinski pevski zbor Odmev Slovenija, ki ga vodi Jože Orazem in plesna skupina Mladi glas iz New Toronta, ki jo vzgaja Nevenka Stajan Slavinec.

Kulturni del programa zaključijo folklorna skupina Triglav iz Slovenije - 25 plesalcev v avtentičnih gorenjskih nošah od Kranjske gore, Ljubljane, do Kamnika in krajev vmes. Na sobotnem koncertu v newtorontski dvorani smo občudovali njihove izvirne stare slovenske plesne, mestne in podeželske ter preprosto ljudsko petje, ki jih spremlja. Šest parov je prvič zaplesalo v l. 1977. Dvajsetletna vztrajnost za ohranjanje naše dediščine je prinesla skupini Triglav vidne uspehe doma in na tujem.

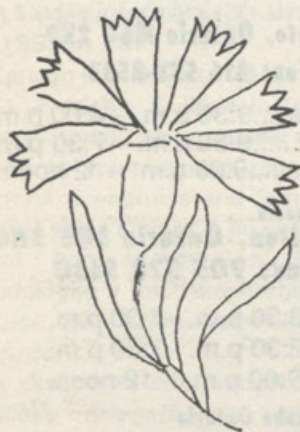
Vrsta sedemintridesetih Slovenskih dni med nami je prav tako znamenje zvestobe, vztrajnosti in domovinske ljubezni. Upajmo, da te temeljne kreposti v novem rodu doma in po svetu ne ostanejo le prazne besede. Ne pozabimo papeževih besed Slovincem v domovini: "Ne bojte se! Rad vas imam! Korajža velja!"

Anica Resnik

JAMNIK - KUK - 150 L E T

OB LEPEM ŽIVLJENJSKEM JUBILEJU SE VAJU S HVALEŽNOSTJO SPOMINJAMO ZA SKORAJ 50 LET NEUTRUDLJIVEGA DELA PRI NAŠEM ČASOPISU SLOVENSKA DRŽAVA IN VAMA ŽELIMO ŠE DOLGA LETA V ZDRAVJU, DA BOSTA DOČAKALA RESNIČNO DEMOKRACIJO V ODDALJENI DOMOVINI IN VRNITEV NAŠEGA NARODA NA PRAVIČNO POT IN POŠTENOST.

AVGUŠTIN IN LUDVIK: BOG VAJU ŽIVI!
SOTRUDNIKI ČASOPIŠA SLOVENSKA DRŽAVA IN NJIHOVE DRUŽINE.

+ PAVEL POLLAK

Po kratki neozdravljivi bolezni je 8. julija odšel v večnost slovenski rojak Pavel Pollak. Pavle je bil rojen leta 1926 v Ljubljani, sin znane industrijske družine. Po prihodu v Kanado je po dovršenem kontraktu, dokončal študije na "University of Western Ontario" v Londonu, Ontario. Zapušča ženo Adrienne roj. Birrell, hčerki Ann iz Vancouverja in Mary Jo z možem Steve Huban, vnuka Lenny in vnukinjo Sophy, sina dr. Timothy Pollaka iz Halifaxa. Po vpokojitvi od Ontario Hydro je Pavle živel v Thornbury, Ontario. Pavlovo življenje je bilo praznovano s pogrebno mašo v cerkvi Kristusa Kralja v Hamiltonu. Pokopan je na pokopališču Holy Sepulchre.

P.Pavlin

TRŽAŠKA MLADIKA

Tržaška "Mladika" je v koloni "iz arhivov in predalov" objavila izbrane odlomke iz "Dnevnika Edvarda Kocbeka", ki je pravkar izšel (marca 1996) v knjigi. Takole piše dnevnik:

... istega dne, t.j. 18 decembra 1948 je Kocbek zapisal: "P. mi je govoril o mladih intelektualcih, ki so bili pred vojno stražarji, ultraklerikalci, podpisniki in udeleženci Zimske pomoči (???), zdaj pa so ULTRA-PARTIJCJI, KOMUNISTI NON PLUSULTRA. Režim se nanje vedno bolj naslanja, izkazuje jim zaupanje, nalaga jim odgovornost in jih zavestno kviri..."

"Eden med takimi rafiniranimi tipi je pred vojno pisal negativno, naravnost denunciansko oceno 'Tujega deteta' v Straži v vharju, zdaj denuncira kolege, ki niso partijci."

K temu ponatisu iz Mladike, si dovoljujemo pripomniti sledeče: "Želimo razjasnitve od tistih, ki te halucinacijske izjave razširjajo na 5 'K':

KDO, KOGA, KOMU, KDAJ IN KJE JE "denunciral kolege, ki niso partijci/"

ROMANJE V MIDLAND

V nedeljo, 8. sept. 96, bo ob 10:30 uri dopoldne pri Križu, spomeniku vsem slovenskim medvojnim in povojnim žrtvam spominsko srečanje s kratkim programom. govoril bo g. Ivo Žajdela. Po spominskem srečanju bo križev pot in po kratkem opoldanskem presledku sv. maša

SREČANJE Z NOVINARJEM G. IVO ŽAJDELO

V petek, 13. sept. 96 ob 7:00 uri zvečer, bo v Linden restavraciji večerja. Ob tej priliki bo g. I. Žajdela govoril o predvolilnem političnem položaju v Sloveniji. Zanimivo srečanje.

John E. Krek's Slovenian Credit Union Slovenska Hranilnica in Posojilnica Janeza E. Kreka

Canada's first Slovenian Credit Union
Prva Slovenska Hranilnica in Posojilnica v Kanadi

OFFICE HOURS / URADNE URE

747 Brown's Line
Etobicoke, Ontario M5B 3V7
(416) 252-6527

Monday	10 am - 4 pm
Tuesday	10 am - 8 pm
Wednesday	10 am - 4 pm
Thursday	10 am - 8 pm
Friday	10 am - 8 pm
Saturday	9 am - 12:30 pm

646 Euclid Avenue
Toronto, Ontario M6G 2T5
(416) 532-4746

Tuesday	12 am - 8 pm
Thursday	12 am - 8 pm
Friday	10 am - 8 pm
Saturday	10 am - 1 pm

ŠKOFIJA MARIBOR
ŽUPNIJA PONIKVA
UPRAVITELJ SLOMŠKOVE HIŠE
PONIKVA 51
3232 PONIKVA, SLOVENIJA
DATUM: 25.6.1995

SPOŠTOVANI SLOVENSKI RAOJAKI V KANADI, DRAGI SLOŠKOVI ČASTILCI

Na naslov škofijskega ordinariata v Mariboru ste poslali svoj dragocen prispevek za obnovo rojstne hiše častitljivega božjega služabnika Antona Martina Slomška. Ker sem odgovoren za obnovo te velike hiše, se vam tudi sam osebno zahvalim, kakor je storil pred menoj že g. škof Franc Kramberger.

Gotovo vas zanima, kako gre z obnovo hiše. Naj vam na kratko predstavim: Škofija Maribor je kupila omenjeno hišo z namenom, da jo preuredimo v spominski dom, kakršne imajo mnogi slovenski umetniki in državniki. Četudi njih Slomšek po pomenu za narod, vero in besedo gotovo visoko presega, je njegovo hišo žal neprimerno težje obnoviti, kakor od drugih. Najprej zato, ker je hiša velika, saj meri kar 22 X 12 m in obsega 3 etaže: klet, pritličje in prvo nadstropje. Hiša je bila v zelo slabem stanju in je bila potrebna popolne prenove od temeljev do strehe. Tako delo seveda ni poceni. Potem pa jo je težko obnoviti tudi zato, ker 9/10 stroškov obnove leži na ramah Cerkve, saj s strani države še vedno ni poluha za Slomškovo delo. Do sedaj smo večji del zidarskih del že zaključili, ostane nam še fasada in ureditev okolja. V notranjosti pa vsi tlaki, stropovi, keramika in vsa notranja oprema. Želim si, da bi to veliko delo lahko končali do pozne jeseni, a je pred nami še veliko stroškov, za denar pa se še ne ve, če bo in od kod. Zaupam v Slomškovo priprošnjo in v dobrosrčnost ljudi.

Iskreno se vam zahvaljujem za vaš dar. Če nam lahko še kaj pomagata, bo seveda dobrodošlo. Svoj dar lahko pošljete tudi na gornji naslov. Bog vam povrne. Ob priložnosti vašega obiska v domovini Sloveniji pa vas lepo vabim tudi na Ponikvo, kjer se boste lahko pogledali spominsko hišo.

Slomšek pa naj izprosi blagoslov vam in vašim družinam in vsemu našemu narodu, za katerega se je ves razdal.

S spoštovanjem in hvaležnostjo vas pozdravlja

Herman Miha

župnik in upravitelj Slomškove hiše

37. SLOVENSKI DAN

nadaljevanje s strani 6

hodim po tej zemlji. Prvič sem bila na grobu strica v Rogu. Vse življenje smo se usposabljali za dobre, poštene delavce, da bomo s tem doprinesli majhen drobec k ugledu Slovenije..."

In to je izjavilo dekle, ki je rojeno v zdomstvu. Še vse več navdušenja za rodno zemljo in več dejavnosti moramo pokazati mi, ki smo bili rojeni pod Triglavom. Rožmanov rod!

Dragi kanadski rojaki! Optimistično glejmo na razvoj v domovini. Četudi gre ta razvoj počasneje kot je marsikdo pričakoval. A razvija se. Bodimo Bogu iz srca hvaležni za vse: da smo kristjani, da smo Slovenci in tudi da se zbiramo leto za letom na takale prireditve kot pokončni Rožmanov rod, vzgojen po krščanski materi, prekaljen v dobi revolucije, utrjen v letih begunstva in izseljenstva, pa končno vesel ob dočakanju Slovenije, ki je pred petimi leti zaživela samostojno življenje. Sam Bog daj, da bi se naš narod tudi duhovno okrepil in obnovil, da bi končno prišlo do resnične in trajne sprave, ki bi celotnemu narodu vrnila mirno vest.

Naj končam z besedami pokojnega ljubljanskega nadškofa Antona Vovka: "Naš narod bo živel, če bo častil Marijo!" Tudi izseljenski del naroda, kjer koli je v svetu.

In naj dodam še papeževe besede: "Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope, bodi zvesta evangeliju, ki si ga prejela! Bodi kvas sprave in mirnega sožitja med ljudstvi!"

SLOMŠKOV SKLAD
(za popravilo rojstne hiše)

Do konca junija smo prejeli:

\$ 5,533.57

od takrat se
od dr. Antona Jurečiča 50.000\$
Skupno \$ 5.583.57
Vse darovalcem prisrčna hvala.

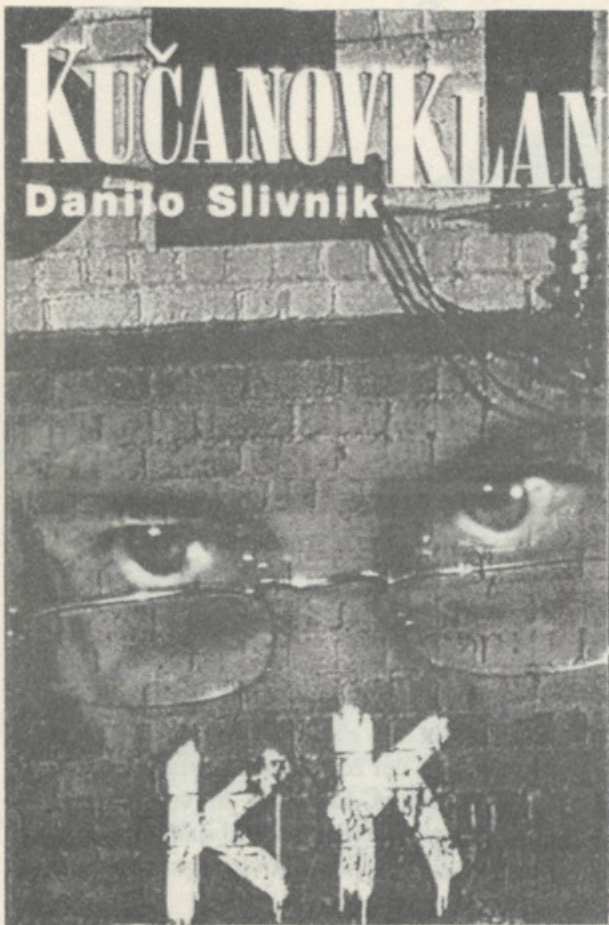
JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

SERVICES

Chequing
Savings
Term deposits
RRSP
RRIF
Loans
Mortgages
Line-of-Credit
MASTERCARD
Banking machine card
Travel insurance
Travellers Cheques

USLUGE

Čekovni račun
Hranilne vloge
RRSP / RRIF
Hipotečna posojila
Osebnostna posojila
Kreditna karta MASTERCARD

Z zamudo poročamo, da je pred meseci izšla knjiga KUČANOV KLAN, ki jo je napisal znani pisec "Sto osamosvojitvenih dni" Danilo Slivnik. Knjiga razkriva slovensko udbomafijo in nje korupcijo z najbolj detajlnimi dokazi o nezakonitem odlivanju kapitala v tujino, najprej v Trst, nato od tam v Švico in Nemčijo. Knjiga zelo natančno analizira taktiziranje Krščanskih demokratov, za katere trdi, da so se začeli odmikati od Demosa in se počasi približevati nekdanji levici (Drnovšku) v veri, da se je treba za vsako ceno oklepati oblasti, pa naj stane kolikor hoče. Takrat bi bili krščanski demokrati za svoje osebne politične funkcije prodali tudi svoje matere." (str. 51) Koalicijo z Drnovškom so upravičili da so se "v bistvu žrtvovali za širše slovenske interese."

MLADI RAZISKOVALEC

Meseca julija letos je prišla na dan prva, razmnožena številka revije MLADI RAZISKOVALEC, ki ima podnaslov "Revija za ustvarjalno mladino".

Glavni in odgovorni urednik: Miha Zorc, Gradišče 13 b, 1360 Vrhnika Slovenija (tel. +386 61 654851). Prispevki v reviji so nadvse zanimivi in spodbudni.

Glavni urednik je maturant na eni izmed ljubljanskih gimnazij, presenetljivo je, da revija, četudi za mlade, ni prav nič petošolska. Prispevki v njej so na zavirljivi jezikovni in vsebinski ravni.

Na prvem mestu je prispevek iz serije o slovenskih koreninah pod naslovom "Resničen izvor Etruščanov", v katerem pisec na novo preveri že večkrat izneseno podmeno, da so stari Etruščani govorili slovanski jezik. Takšno mnenje je prevladovalo med slovanskimi jezikoslovci še v prvi polovici prejšnjega stoletja.

V drugem prispevku iz heraldike so predstavljeni grbi v kapeli sv. Jurija na ljubljanskem gradu z dokaj natančnimi podatki in v strokovnem podajanju. Eden od prispevkov predstavlja tudi znamenje karantanskega grba s panterjem.

Sledi popis o sarkofagu in mumiji egipčanskega svečenika Isachtava, ki se nahaja v narodnem muzeju v Ljubljani. Koliko smo bili doslej seznanjeni s tem?

Iz pozabe je izkopen v obsežnem spisu eden najpomembnejših katoliških mislecev, Franc Terseglav, čigar ime prav tako ni bilo poznano širši slovenski javnosti. Terseglav (1882 - 1950) spada med največje duhove na Slovenskem v tem

KNJIGE

Zasuta usta

Publicist Ivo Žajdela je izdal knjigo z zgovornim naslovom *Zasuta usta*, ki nosi podnaslov *Začetek komunistične revolucije v Sloveniji leta 1941 in 1942.*

Knjiga *Zasuta usta* bo dokončno in prepričljivo zavrгла mit o »čistem« narodnoosvobodilnem boju, z njo pa bo tudi konec raznih sprenevedanj, ki smo jim spet vedno pogostejše priča. Knjiga bo tudi pripomoček zgodovinski stroki, avtor pa meni, da mimo te knjige ne bo mogel nihče več, ki ga zanima resnica o naši polpreteklosti. P.Š.

stoletju, pa je zaradi svoje kritičnosti ostal zamočan.

Odlomki iz pesnitve Parzival, v kateri se odraža spodnještajerska pokrajina, zaslužijo prav tako posebno pozornost. Parzival je viteška pesnitev v nemščini (ok. 1200) v 25000 stihih, ki jo je napisal pesnik Wolfram von Eschenbach, eden takratnih trubadurjev. Čeprav je pisana v nemščini, je vendarle nastala v velikem delu na slovenskih tleh in vsebuje veliko slovenske duhovne dediščine, ki jo bo treba začeti še odkrivati.

Ob koncu revije je odtisnjena Gregočičeva pesem "Naša zastava", ki potrjuje, da je ta mladinska revija, kljub strokovni ravni, usmerjena v odkrivanje slovenskih izročil in vrednot.

Spodbudno je še zlasti, da jo oblikujejo mladi, ki slovenstvo umevajo povslen na novo, ne samo v čustvenem izživljanju in ganljivim petju - ki seveda ne sme odmanjkati - temveč tudi v kulturnem, znanstvenem, gospodarskem in političnem pomenu.

Ali si lahko v tako neprijaznih razmerah in odtujenosti v Sloveniji, kar je nedvomno posledica 40 ali pa kar 70 let centralističnih jugoslovanskih režimov in preusmerjenja mišljenja slovenskih ljudi v splošen manjvrednostni kompleks nad slovenstvom, lahko končno vzkliknemo: Nekje je luč!

V knjigi *Leta velikih prevar* je podrobno prikazana oziroma razgaljena politika Slovenskih krščanskih demokratov, ki so bili v tem obdobju zelo pomembna, če ne celo najpomembnejša stranka. Toda politika vodstva te stranke je zlorabila voljo volilcev ter po letu 1992 omogočila postkomunistom, da znova obvladujejo Slovenijo. Razgalja tudi razmere pri časniki *Slovenec*, ki mu gospodarji iz ozadja nikoli niso opustili zadihati in so ga na koncu uničili. Prav zato, ker knjiga *Leta velikih prevar* razkriva prenekatero podrobnost iz političnih zakulisij in avtor marsikomu stopa na žulj, bo nedvomno povzročila velik odmev. P.Š.

GRADNJA KARMELIČANSKEGA SAMOSTANA V MIRNI PEČI

30. maja 1996 je bilo urejeno gradbeno dovoljenje in lahko rečem, da pri urejanju pravnih zadev ni bilo težav, pač pa razumevanje tako pri Krajevni skupnosti Mirna peč kot pri novomeški občini. Idejno zasnovo je naredil dipl. ing. Karel Gregorc že prej; projektiral pa ga je Biro Kastelec, Novo mesto. Arhitekt Jože Kastelic je doma iz Šentjošta pri Stopičah in je najbolj prisluhnil našim željam, pa še najcenejši je bil in izvršil delo do roka, do 23. aprila, zato je gradbeni odbor njega določil.

1. junija so se začele pripravljala dela - ureditev ceste, izkop... 4. junija je že bil blagoslov prve lopate, kar je blagoslovil domači župnik g. Andrej Šink. Gradi GPG Tehnika d.o.o. Novo mesto, njen direktor je domačin iz Orkljevca ing. Drago Muhič, ki dela skupaj z ing. gradbeništva Stanetom Zaletelom, tudi iz Mirne peči. Šef gradbišča je Karel Povše iz Globodola.

Danes delavci že lahko kaj pokažejo: gotovi so kletni prostori, pritličje, drenaža in rastejo že zidovi čelic v prvem nadstropju. Samostan, ki bo zgrajen z darovi domačih in tujih dobrotnikov, bo v obliki črke U. Upamo, da bo do zime že pod streho. Prostora bo za 13. karmeličank.

Ne morem povedati, kako zelo smo hvaležne vsem dobrotnikom, ki nam s svojimi prispevki omogočajo zgraditi novi samostan! Novo hiše molitve! Gospod pa naj napolni ta Karmel z dušami, ki bodo Boga ljubile in prosile milosti za našo domovino, za spreobrnjenje duš, za svetost duhovnikov, za nove poklice našemu narodu, za vse Slovence po svetu... S. M. Agneza - M.S.

Darove lahko pošljete direktno na naslova:

Sestra M. Agneza Saje,
Rogovila št. 1,
68216 Mirna peč
Slovenija

Ga. Mara Osredkar
16 Glen Murray Dr.
Toronto, Ont.
M8Y-3H3
Canada

SLOVENCİ, VOLITE STRANKE SLOVENSKE POMLADI !